

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA NEDERLANDISTIKY

**EEN BEKNOPTTE WETENSCHAPPELIJKE GESCHIEDENIS VAN
DE TSJECHISCHE EN SLOWAAKSE NEERLANDISTIEK**

A short scientific history of Czech and Slovak Netherlandic Studies

(MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE)

Bc. Pavlína Hudečková

**Vedoucí diplomové práce:
doc. Dr. Wilken Engelbrecht**

OLMOUC 2009

Verklaring

Hierbij verklaar ik dat ik mijn master afstudeerscriptie zonder hulp van derden heb geschreven en dat ik alle gebruikte literatuur, archiefbronnen en andere bronnen heb vermeld.

Olomouc, 28 juni 2009

Bc. Pavlína Hudečková

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou magisterskou diplomovou práci vypracovala samostatně a že jsem uvedla veškerou použitou literaturu, archivní prameny a ostatní zdroje.

V Olomouci dne 28. června 2009

Bc. Pavlína Hudečková

Ik wil doc. Dr. W. Engelbrecht bedanken voor zijn scriptiebegeleiding, adviezen en waardevolle opmerkingen. Daarnaast wil ik de heer B. De Soomer en drs. G. Hörchner bedanken. Tevens dank ik PhDr. Zdenka Hrnčířová voor haar hulp en het verlenen van actuele informatie over de situatie aan de Praagse neerlandistiek. Ook andere docenten van de afdeling Neerlandistiek in Praag met wie ik in contact was dank ik bijzonder. Zonder al deze hulp zou ik deze scriptie zeker niet op deze wijze hebben kunnen voltooien.

Aan het eind dank ik ook mijn vriend voor zijn hulp, geduld en morele steun vooral in de laatste dagen van beëindiging van de scriptie.

Chtěla bych poděkovat panu doc. Dr. W. Engelbrechtovi za vedení mé diplomové práce, rady a cenné připomínky. Dále bych chtěla poděkovat panu B. Soomerovi a drs. G. Hürchnerovi. Děkuji také paní PhDr. Zdeně Hrnčířové za její pomoc a poskytnutí aktuálních informací o pražské nederlandistice, a rovněž ostatním vyučujícím na nederlandistice v Praze, s nimiž jsem byla v kontaktu a bez nichž by tato práce nevznikla.

Nakonec chci poděkovat svému příteli za jeho pomoc, trpělivost a morální podporu především v posledních dnech dokončování práce.

INHOUD

1	INLEIDING	10
2	ALGEMENE INFORMATIE	12
2.1	OVERZICHT AFDELINGEN NEERLANDISTIEK IN TSJECHIË EN SLOWAKIJE.....	12
2.2	BEGIN VAN DE NEERLANDISTIEK IN TSJECHIË EN SLOWAKIJE.....	12
3	NEERLANDISTIEK AAN DE KARELSUNIVERSITEIT TE PRAAG ..	14
3.1	BEGIN VAN DE NEERLANDISTIEK AAN DE KARELSUNIVERSITEIT TE PRAAG	14
3.2	ANDERE PERSONEN VAN GROOT BELANG VOOR DE PRAAGSE NEERLANDISTIEK IN DE EERSTE JAREN	15
3.3	SITUATIE NA DE TWEEDE WERELDOORLOG EN TIJDENS COMMUNISTISCHE TIJDEN.....	17
3.3.1	<i>Eerste jaren na de oorlog .....</i>	<i>17</i>
3.3.2	<i>Communistische tijden.....</i>	<i>18</i>
3.4	ONTWIKKELING VAN DE PRAAGSE NEERLANDISTIEK NA DE “FLUWELEN” REVOLUTIE.....	21
3.4.1	<i>Korte toelichting op de politieke situatie in 1989 .....</i>	<i>21</i>
3.4.2	<i>Karelsuniversiteit en neerlandistiek na 1989.....</i>	<i>21</i>
3.4.3	<i>Docenten aan de afdeling Neerlandistiek na 1989.....</i>	<i>22</i>
3.5	DE HEDENDAAGSE SITUATIE AAN DE AFDELING NEERLANDISTIEK AAN DE KARELSUNIVERSITEIT TE PRAAG.....	24
3.5.1	<i>Docenten.....</i>	<i>25</i>
3.5.2	<i>Richting en doel van de studie, toelatingsprocedure.....</i>	<i>26</i>
3.5.3	<i>Verloop en beëindiging van de studie .....</i>	<i>26</i>
3.5.4	<i>Buitenlandse contracten en medewerking .....</i>	<i>27</i>

3.6	ACTIVITEITEN VAN DE PRAAGSE NEERLANDISTIEK.....	28
3.6.1	<i>Wetenschappelijke activiteiten en onderzoek aan de Praagse neerlandistiek .....</i>	28
3.6.2	<i>Praagse Perspectieven .....</i>	30
4	BEKENDE TSJECHISCHE NEERLANDICI.....	32
4.1	PROF. DR. FRANTIŠEK KALDA	32
4.1.1	<i>In het algemeen.....</i>	32
4.1.2	<i>Levensloop.....</i>	32
4.1.3	<i>Hoogleraar Nederlands.....</i>	34
4.1.4	<i>Specialisatie, artikelen en publicaties in betrekking tot de Nederlandse taal en cultuur .....</i>	34
4.2	PROF. PHDR. PŘEMYSL JANOTA, CSC.....	37
4.2.1	<i>In het algemeen.....</i>	37
4.2.2	<i>Levensloop.....</i>	37
4.2.3	<i>Doceren aan de Karelsuniversiteit.....</i>	38
4.2.4	<i>Werk en wetenschappelijke activiteit met betrekking tot het Nederlands.....</i>	39
4.3	PROF. DR. BOHUMIL TRNKA, DRSC.	42
4.3.1	<i>In het algemeen.....</i>	42
4.3.2	<i>Levensloop.....</i>	42
4.3.3	<i>Werk en wetenschappelijke activiteit met betrekking tot het Nederlands.....</i>	43
4.4	DOC. PHDR. OLGA KRIJTOVÁ	45
4.4.1	<i>In het algemeen.....</i>	45
4.4.2	<i>Levensloop.....</i>	45
4.4.3	<i>Doceren aan de Karelsuniversiteit en wetenschappelijke studies.....</i>	47
4.4.4	<i>Vertalen .....</i>	48
4.5	PROF. PHDR. JOSEF POLIŠENSKÝ, DRSC.....	50
4.5.1	<i>In het algemeen.....</i>	50
4.5.2	<i>Levensloop.....</i>	51

4.5.3	<i>Werk en wetenschappelijke activiteit met betrekking tot de Nederlandse geschiedenis en analyse .....</i>	52
4.5.4	<i>Doceren aan de Filosofische faculteit van de Karelsuniversiteit...54</i>	
4.6	PHDR. ZDENKA HRNČÍŘOVÁ	55
4.6.1	<i>In het algemeen.....</i>	55
4.6.2	<i>Levensloop.....</i>	55
4.6.3	<i>Wetenschappelijke activiteit en doceren aan de Praagse neerlandistiek .....</i>	56
4.7	DR. ELLEN KROL.....	59
4.7.1	<i>In het algemeen.....</i>	59
4.7.2	<i>Levensloop.....</i>	59
4.7.3	<i>Wetenschappelijke activiteit en doceren aan de Praagse neerlandistiek .....</i>	60
4.8	PROF. DR. HAB. JAN PEKELDER.....	62
4.8.1	<i>In het algemeen.....</i>	62
4.8.2	<i>Levensloop.....</i>	62
4.8.3	<i>Doceren aan de Karelsuniversiteit.....</i>	63
4.8.4	<i>Wetenschappelijke activiteit .....</i>	63
4.9	PROF. DR. GUY JANSSENS.....	65
4.9.1	<i>In het algemeen.....</i>	65
4.9.2	<i>Doceren aan de Karelsuniversiteit.....</i>	65
4.9.3	<i>Wetenschappelijke activiteit .....</i>	66
4.10	DRS. JESSE ULTZEN	68
4.10.1	<i>In het algemeen.....</i>	68
4.10.2	<i>Levensloop.....</i>	68
4.10.3	<i>Pedagogische ervaring en doceren aan de Karelsuniversiteit.....</i>	69
4.11	MGR. LUCIE SEDLÁČKOVÁ	70
5	BEGIN VAN DE NEERLANDISTIEK IN BRATISLAVA	71
5.1.1	<i>Achtergrond.....</i>	71
6	CONCLUSIE	74
7	ANOTACE.....	76

8 LITERATUURLIJST	78
9 SUMMARY.....	83
10 RESUMÉ.....	86
11 AFKORTINGENLIJST.....	89
12 BIJLAGEN	90

1 INLEIDING

Deze scriptie komt voort uit mijn interesse voor geschiedenis en als gevolg van mijn onderzoek voor een project van de Universiteit te Berlijn¹ waaraan ik een tijd geleden deelgenomen heb, dat de geschiedenis extramurale neerlandistiek betrof.

De scriptie kan als het eerste deel van een tweedelig werk gezien worden. Ik wil het begin van de neerlandistiek in Tsjechië en Slowakije behandelen, en schrijven over de situatie in Praag vanaf het begin tot en met de hedendaagse situatie. Aan het eind wil ik ook een paar woorden wijden aan de Slowaakse neerlandistiek tot en met 1959 in verband met professor František Kalda. De situatie op andere universiteiten in Tsjechië en Slowakije zal mijn collega Hana Zástěrová behandelen.

Ik wil de situatie aan de Karelsuniversiteit te Praag en Comeniusuniversiteit te Bratislava behandelen. Dat betekent de neerlandistiek in Tsjecho-Slowakije sinds professor Kalda begon zijn werk. Ik wil niet alleen over de geschiedenis van de neerlandistiek in Praag en Bratislava zelf schrijven maar ik wil het in een bredere context van de politieke situatie plaatsen, en iets meer over de bekende neerlandici zoals de professoren Kalda, Trnka en Janota, mevrouw Krijtová, Hrnčířová en anderen laten weten. Over hun werk, op het gebied van hun interesses en het belang voor nadere ontwikkeling. Ik wil ook professor Polišenský noemen omdat zijn interesse in de Nederlandse geschiedenis (vooral in de geschiedenis van de vroegmoderne tijd) van groot belang was. Daarnaast heeft hij lange tijd de Nederlandse geschiedenis gedoceerd. Deze scriptie is ontstaan vooral met het doel om de witte plekken in de geschiedschrijving in te vullen.

---

¹ Project *Een vergelijkende geschiedenis van de extramurale neerlandistiek* doorgevoerd door de Freie Universität Berlin van juni 2007 tot en met november 2008 onder leiding van prof. Konst.

Voor mijn scriptie heb ik de informatie op verschillende wijze verkregen. Ten eerste heb ik tijdschriften zoals *Ons Erfdeel* of *Časopis pro moderní filologii* (Tijdschrift voor moderne filologie) en vele andere tijdschriften doorgelezen en samenhangende artikelen opgezocht. Sommige informatie, vooral over professor Kalda, is in het Archief van de Karelsuniversiteit te Praag te vinden. Daarna heb ik verschillende belangrijke en nuttige informatie direct van de docenten zelf gekregen. Heel veel dingen heb ik met mevrouw Hrnčířová via email besproken en sommige docenten waren heel aardig en hebben mij hun Curriculum Vitae's met het overzicht van hun publicaties gestuurd.

2 ALGEMENE INFORMATIE

2.1 OVERZICHT AFDELINGEN NEERLANDISTIEK IN TSJECHIË EN SLOWAKIJE

In de Tsjechische en Slowaakse republiek, het toenmalige Tsjechoslowakije, kan Nederlands in totaal aan vijf universiteiten gestudeerd worden. Daarvan zijn er drie in Tsjechië. Het gaat om de oudste neerlandistiek in dit gebied – de neerlandistiek in Praag (Karelsuniversiteit), en verder om de Vakgroep Neerlandistiek in Olomouc (Palacký Universiteit) en om de afdeling Neerlandistiek in Brno (Masarykuniversiteit), die wat later werden gesticht.

Daarnaast bestaan er nog twee afdelingen in het huidige Slowakije. Concreet gaat het om de afdeling Neerlandistiek aan de Comeniusuniversiteit in Bratislava en vrij recent is er een lectoraat neerlandistiek aan de Katholieke Universiteit Ružomberok opgericht.

Er waren nog meer pogingen om een afdeling Neerlandistiek te stichten. In de jaren 1993-1995 was het mogelijk om Nederlands te studeren in Pardubice. Aan de universiteit in Hradec Králové is mevrouw Sylva Sklenářová werkzaam die in de eerste plaats historica is maar ook cursussen Nederlands geeft.

2.2 BEGIN VAN DE NEERLANDISTIEK IN TSJECHIË EN SLOWAKIJE

De neerlandistiek in Tsjechië en Slowakije heeft een lange geschiedenis. Het begin van de neerlandistiek in Tsjechië en Slowakije is met de naam van **František Kalda** (1884-1969) verbonden. Hij studeerde klassieke filologie en germanistiek aan de Karelsuniversiteit te Praag en dankzij de contacten van zijn vader, de protestantse dominee, met Nederland kwam Kalda in contact met de Nederlandse taal. Sinds Kalda Nederlands begon te doceren, bleef hij zijn hele

leven met het Nederlands bezig. Eerst doceerde Kalda Nederlands aan de Technische Hogeschool te Praag² waar een lectoraat neerlandistiek opgericht werd. Het is niet helemaal duidelijk, wanneer Kalda precies begon met Nederlands te doceren. Schwanzer³, in zijn artikel over Kalda, en mevrouw Růžičková-Hronová⁴, in haar artikel over de Praagse neerlandistiek, melden het jaar 1918 maar volgens een Curriculum Vitae dat in de geschriften over Kalda in het Archiv Univerzity Karlovy (Archief van de Karelsuniversiteit)⁵ te vinden is, lijkt het een jaar later te zijn. Een vaststaand feit is echter dat dit het historische moment van het begin van de neerlandistiek in ons land was.

---

² Sinds 1920 bestaat het onder de naam České vysoké učení technické (Tsjechische Hogeschool voor Technische Wetenschappen).

³ Schwanzer, V.: K sedemdesiatinám profesora Dr. Františka Kaldu. In: *Časopis pro moderní filologii*, jg. 36, 1954, pp. 44.

⁴ Růžičková-Hronová, J.: Het Nederlands in Praag. In: *Ons Erfdeel*, jg. 37, 1994, pp. 617.

⁵ AUK, fonds Filosofická fakulta 1882-1966/1970/, František Kalda, inv.nr. 357, kart. nr. 30.

3 NEERLANDISTIEK AAN DE KARELSUNIVERSITEIT TE PRAAG

3.1 BEGIN VAN DE NEERLANDISTIEK AAN DE KARELSUNIVERSITEIT TE PRAAG

Nadat František Kalda zijn habilitatieschrift in 1921 verdedigd had, begon hij aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit Nederlands te doceren, wat ook als het jaar van het begin van de neerlandistiek aan de Karelsuniversiteit genoemd kan worden. Destijds hoorde de neerlandistiek onder de vakgroep Germanistiek. Kalda begon in het wintersemester 1921/1922 de colleges *Reflexy germánských přehlásek v nizozemštině* (Reflectie van Germaanse klankwisselingen in het Nederlands) en *Literární směry v středověkém Nizozemí* (Literaire stromingen in middeleeuws Nederland) te geven.⁶ Deze eerste colleges laten zien wat voor thema's en type van colleges in de eerste jaren werden gegeven. De studenten konden alleen de theoretische vakken volgen, er werden geen praktische colleges zoals taal oefeningen en werkcolleges Nederlandse taal werden gegeven.

In 1927 nam Kalda een benoeming als hoogleraar germanistiek aan de in 1919 opgerichte Comeniusuniversiteit te Bratislava aan, waar hij tot zijn pensionering in 1959 bleef. Daarmee werd hij de grondlegger van de neerlandistiek in Slowakije. Terwijl professor Kalda vanaf 1921 tot en met het wintersemester 1932/1933 regelmatig elk semester aan de Karelsuniversiteit doceerde, werd het daarna in de rest van de jaren dertig anders en enkele jaren doceerde hij in het geheel niet aan de Praagse universiteit.⁷ De reden ervoor kan zijn, dat in de dertiger jaren professor Kalda meer aan de Slowaakse universiteit

---

⁶ AUK, Seznam přednášek UK ZS 1921/22 – ZS 1939/40, LS 1946 – ZS 1949/50, LS 1946 – ZS 1949/50, 1954 – 1992, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

⁷ AUK, Seznam přednášek UK ZS 1921/22 – ZS 1939/40, LS 1946 – ZS 1949/50, LS 1946 – ZS 1949/50, 1954 – 1992, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

werkzaam was, hoewel hij officieel ook aan de Karelsuniversiteit werkte. Professor Kalda keerde na zijn pensionering in 1959 naar Praag terug.

Na 29 september 1938 werd de situatie moeilijker. De democratische principes werden vernietigd en de toenmalige Tsjechoslowaakse republiek verloor haar grensgebieden. De zgn. Sudetengebieden werden bij het Duitse Rijk gevoegd, de oostkant van de Tsjechische deel van Těšínsko (Teschener Schlesien) bij Polen en Zuid-Slowakije en later ook Podkarpatská Rus werden bij Hongarije gevoegd. Daarna ontstond op 14 maart 1939 de zelfstandige Slowaakse staat die onder invloed van het nazi-Duitsland stond. De laatste en meest afschuwelijke stap was de bezetting van het land door de Duitsers en het navolgende ontstaan van het Protektorat Böhmen und Mähren op 16 maart 1939.

Massale protesten tegen de Duitse bezetting bereikten een hoogtepunt op 28 oktober 1939. Toen kwam het tot grote conflicten tussen demonstranten en de bezettingsmacht, waarbij Jan Opletal, een medisch student, dodelijk gewond werd. Zijn begrafenis werd een spontane demonstratie tegen de Duitse bezetting. De nazi-macht reageerde erop met terreur die vooral tegen studenten gericht werd. Op 17 november werden negen studenten zonder proces terechtgesteld, twaalfhonderd studenten werden naar het concentratiekamp Sachsenhausen gestuurd en de Tsjechische universiteiten werden “voor drie jaar tijdelijk” gesloten. In werkelijkheid werden ze tot en met het eind van de oorlog niet meer geopend.

3.2 ANDERE PERSONEN VAN GROOT BELANG VOOR DE PRAAGSE NEERLANDISTIEK IN DE EERSTE JAREN

Van groot belang waren ook drie professoren, die geen “echte” neerlandici waren maar van wie hun activiteit heel belangrijk was voor de geschiedenis van de academische neerlandistiek aan de Karelsuniversiteit. Dat zijn de germanist en scandinavist **Arnošt Vilém Kraus** (1859-1943), de germanist en linguïst **Josef Janko** (1869-1947) en de indoloog en kenner van Baltische talen **Josef Zubatý**

(1855-1931).⁸ Die wil ik vooral noemen omdat ze Kalda inspireerden en zijn docenten waren toen hij nog studeerde.

Alle drie de genoemde professoren vervulden belangrijke functies aan de Karelsuniversiteit. Professor Josef Zubatý was in 1901/2 decaan en in 1902/3 vice-decaan van de Faculteit Geesteswetenschappen, in 1919/20 rector en in 1920/21 vice-rector van de Karelsuniversiteit.⁹

Professor Arnošt Vilém Kraus was werkzaam als decaan in 1911/12 en als vice-decaan in 1912/13. De laatste, professor Josef Janko, was in 1920/21 decaan en in 1921/22 vice-decaan van de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit te Praag.¹⁰

Professor Janko schreef recensies van de Nederlandstalige publicaties in het tijdschrift *Časopis pro moderní filologii* (Tijdschrift voor Moderne Filologie) en professor Kraus stichtte het Ústav skandinávský a nizozemský (Scandinavisch en Nederlands Instituut) dat vooral op linguïstisch onderzoek gericht werd.¹¹

Een andere belangrijke persoon was professor **Bohumil Trnka**. Hij is bekend als linguïst, anglist en bohemist want zijn werk ligt vooral op dit terrein. Hij was medeoprichter van de *Pražský lingvistický kroužek* (Praagse Linguïstische Kring), lid van de *Klub moderních filologů* (Club van Moderne Filologen), ere lid van de *Philological Society* en van veel andere linguïstische verenigingen. Professor Trnka is ook auteur van leerboeken Germaanse talen, zoals de *Učebnice dánštiny se slovníkem* (Leerboek Deens met het woordenboek), *Učebnice spisovné norštiny* (Leerboek Noors), *Učebnice švédštiny* (Leerboek Zweeds) en het *Učebnice jazyka anglického pro střední školy* (Leerboek Engelse taal voor de middelbare scholen). Zijn *Učebnice holandštiny se slovníkem* (Leerboek

---

⁸ Engelbrecht, W.: Klein en toch groot – de neerlandistiek in Polen, Tsjechië en Slowakije, verschijnt in *Internationale Neerlandistiek* 2009.

⁹ AUK, Osobní stav české University 1912 – 23, 1923 – 24, 1934 – 38, Seznam osob a ústavů c.k. české UKF, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

¹⁰ AUK, Osobní stav české University 1912 – 23, 1923 – 24, 1934 – 38, Seznam osob a ústavů c.k. české UKF, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

¹¹ Engelbrecht, W.: Klein en toch groot – de neerlandistiek in Polen, Tsjechië en Slowakije verschijnt in *Internationale Neerlandistiek* 2009.

Nederlands met het woordenboek) dat hij met de Nederlandse gymnasiumleraar G.J. Guittart schreef en dat in 1939 werd uitgegeven, was van belang voor de Tsjechische neerlandistiek.

Een belangrijke rol had ook de Nederlandse lector **J.W. Weevers**. Hij doceerde in het wintersemester 1939/40 aan de Karelsuniversiteit en gaf cursussen Nederlands voor beginners.¹² In november 1939 werden de Tsjechische universiteiten en hogescholen gesloten en de Karelsuniversiteit was geen uitzondering. De heer Weevers keerde terug naar Nederland en werd daar gemobiliseerd.

Het Nederlands werd tot de Tweede wereldoorlog als bijvak binnen de germanistiek en anglistiek aan de Karelsuniversiteit gedoceerd. De situatie begon pas na de oorlog te veranderen en vooral professor Přemysl Janota heeft zich daarbij zeer verdienstelijk gemaakt.

3.3 SITUATIE NA DE TWEDE WERELDOORLOG EN TIJDENS COMMUNISTISCHE TIJDEN

3.3.1 Eerste jaren na de oorlog

Na de Tweede Wereldoorlog werd de Karelsuniversiteit heropend zoals de andere universiteiten in Tsjechië. Er werd ook met het Nederlands begonnen maar het ging niet om theoretische colleges literatuur of taalkunde maar om cursussen Nederlands die door de Nederlandse lectrice mevrouw **dr. M. Vorrink** gegeven werden. Het is niet duidelijk wanneer zij met het doceren stopte. Professor Janota¹³ en mevrouw Růžičková-Hronová¹⁴ stellen in hun artikelen dat ze na “De

---

¹² AUK, Seznam přednášek UK 1939/40, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

¹³ Janota, P.: Neerlandistiek in Praag, fonetiek in Nederland. In: *UCP Facultas Philosophica. 75 jaar neerlandistiek in Praag. 75 let nederlandistiky v Praze. Symposion 16-18 maart 1997*, 1997, pp.30.

¹⁴ Růžičková-Hronová, J.: Het Nederlands in Praag. In: *Ons Erfdeel*, jg. 37, 1994, pp. 617.

Zegenrijke Februari“, d.w.z. na 25 februari 1948 besloot Praag te verlaten en dat professor Janota haar cursussen Nederlands overnam. Hoewel dit vanwege de politieke situatie heel waarschijnlijk is, wordt ze in de schriften over de geplande colleges aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit uit 1949 nog wel vermeld.¹⁵ Vervolgens gaf ze in het studiejaar 1949/50 nog colleges over het land en volk en cursussen Nederlands voor gevorderden.

3.3.2 *Communistische tijden*

Na de onderbreking tijdens de Tweede Wereldoorlog begon de neerlandistiek aan de Karelsuniversiteit zich weer te ontwikkelen. Pas na de oorlog werden de cursussen Nederlands door mevrouw Vorrink gegeven en nam professor **Přemysl Janota** haar colleges over.¹⁶ Professor Janota begon hier als eerste met het doceren van Nederlands op universitair niveau¹⁷ maar hij was niet de enige die in de communistische tijd met het Nederlands aan de Karelsuniversiteit werkzaam was en die een belangrijke rol voor de verdere ontwikkeling van de neerlandistiek aan de Karelsuniversiteit speelde. Sinds het studiejaar 1960/61¹⁸ gaf professor Kalda er weer zijn colleges. Maar in het najaar 1969 moest hij met doceren stoppen omdat hij zich opeens minder goed voelde. Kort daarna is hij overleden. De Tsjechische neerlandistiek is ook met professor **Josef Polišenský** verbonden. Hij was in de eerste plaats historicus, maar zijn belangstelling in de Nederlandse geschiedenis was algemeen bekend. Hij was onder andere erkende specialist op het gebied van de problematiek de Dertigjarige Oorlog, Jan Amos Comenius en de Nederlands-Tsjechische betrekkingen in de

---

¹⁵ AUK, Seznam přednášek UK LS 1948– ZS 1949/50, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

¹⁶ Janota, P.: Neerlandistiek in Praag, fonetiek in Nederland. In: *75 jaar neerlandistiek in Praag. 75 let nederlandistiky v Praze. Symposium 16-18 maart 1997*, 1997, pp. 30. Hij (en ook mevr. Růžičková-Hronová) spreken over het jaar 1948 toen er tot de communistische omwenteling kwam en mevr. Vorrink moest het land verlaten. Volgens de archiefbronnen zou ze nog in het studiejaar 1949/50 aan de Karelsuniversiteit hebben gedoceerd.

¹⁷ Růžičková-Hronová, J.: Het Nederlands in Praag. In: *Ons Erfdeel*, jg. 37, 1994, pp. 618.

¹⁸ AUK, Seznam přednášek UK 1960 – 1961, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

vroegmoderne tijd. Hij gaf colleges geschiedenis die op de algemene West-Europese geschiedenis daaronder ook die van Nederland, gericht waren. Later gaf hij ook colleges Nederlandse geschiedenis die speciaal voor de studenten neerlandistiek waren bestemd. Hij schreef ook een aantal publicaties over de bovengenoemde thema's.

Een andere heel belangrijke persoon die sinds de jaren vijftig een sleutelrol voor de Praagse neerlandistiek vervult, is mevrouw **Olga Krijtová**. Zij is onze allerbekendste neerlandica. Zij studeerde Engels en Nederlands aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit te Praag en voor het breder publiek werd ze bekend vooral door haar literaire vertalingen. Dankzij haar kent de Tsjechische lezer auteurs van Nederlandse proza, daaronder bijvoorbeeld werk van Hugo Claus, Louis Couperus, Miep Diekmann, Harry Mulisch en veel anderen. Daarnaast vertaalde ze Nederlandse poëzie. In de wetenschappelijke wereld is ze ook bekend door haar wetenschappelijke literaire studies en artikelen over de Nederlandse en Vlaamse letterkunde. Behalve vertalen en haar wetenschappelijke werk wordt haar inbreng voor de Praagse neerlandistiek waar zij lange tijd werkzaam was, gewaardeerd. Zij gaf al colleges Nederlands in de tweede helft van de vijftiger jaren waar ze in het studiejaar 1955/56 een cursus Nederlands en college *Inleiding in de Nederlandse geschiedenis* en letterkunde gaf.¹⁹ Al een jaar later werd het aanbod van colleges nog groter. Mevrouw Krijtová werd de hoofdpersoon die de meeste vakken betreffende Nederlands doceerde.

Aan de Faculteit Geesteswetenschappen was in die tijd ook moedertaalspreker Nederlands **Hans Krijt**, de latere echtgenoot van Olga Krijtová werkzaam.

In de jaren 1948-1968 kon Nederlands nog steeds alleen als bijvak gestudeerd worden. Slechts bij uitzondering werd toestemming verleend om Nederlands als hoofdvak in de laatste studiefase te volgen. Dat was bijvoorbeeld

---

¹⁹ AUK, Seznam přednášek UK 1955 - 56, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

het geval bij mevrouw Olga Krijtová.²⁰ In 1968 kwam er tot een verandering. Mevrouw Olga Krijtová bereikte in samenwerking met professor Janota dat de neerlandistiek in Praag een echte vakgroep werd binnen de germanistiek. De studenten konden dus Nederlands als hoofdvak in het kader van het vijfjarige masterstudieprogramma volgen.²¹ Ik vind het een beetje paradoxaal dat het voor de Tsjechische en Slowaakse geschiedenis droevige jaar van bezetting door de Sovjetleger een positieve datum voor de Praagse neerlandistiek kan zijn.

Wat toch ook voor de neerlandistiek buitengewoon jammer blijft is het feit dat in de communistische tijd bijna onmogelijk was om naar het Westen te gaan. De studenten leerden iets wat ze moeilijk in praktijk konden brengen en veel van hen kwamen pas voor de eerste keer in Nederland na hun afstuderen. Een goed voorbeeld ervan is mevrouw Olga Krijtová, die in de eerste helft van de jaren vijftig afstudeerde en pas voor de eerste keer in 1964 in Nederland was.²² Een ander voorbeeld is mevrouw Hrnčířová voor wie de studie en kennis Nederlands tot 1989 bijna alleen boekenkennis was. Zij ging voor de eerste keer naar Nederland in 1968, wat zes jaar na haar afstuderen was. Daarna kon ze pas weer daarheen in 1983, toen ze toestemming kreeg voor een zomercursus in Breukelen.²³

---

²⁰ Růžičková-Hronová, J.: Het Nederlands in Praag. In: *Ons Erfdeel*, jg. 37, 1994, pp. 617.

²¹ Engelbrecht, W.: Klein en toch groot – de neerlandistiek in Polen, Tsjechië en Slowakije verschijnt in *Internationale Neerlandistiek* 2009.

²² Burger, P.: “Het enthousiasme doet de ruiten rinkelen”. In: *UCP Facultas Philosophica. 75 jaar neerlandistiek in Praag. 75 let nederlandistiky v Praze. Symposion 16-18 maart 1997*, 1997, pp. 15-16.

²³ Burger, P.: “Het enthousiasme doet de ruiten rinkelen”. In: *UCP Facultas Philosophica. 75 jaar neerlandistiek in Praag. 75 let nederlandistiky v Praze. Symposion 16-18 maart 1997*, 1997, pp. 13.

3.4 ONTWIKKELING VAN DE PRAAGSE NEERLANDISTIEK NA DE “FLUWELEN” REVOLUTIE

3.4.1 Korte toelichting op de politieke situatie in 1989

Al in de tweede helft van de jaren tachtig begon de situatie in het land vrijer te worden wat kritiek op het regime mogelijk maakte. Er leefde leefde zowel onder de burgers als ook in regeringskringen algemene ontevredenheid met de toestand. De situatie werd heel onstabiel, maar toch geloofde bijna niemand dat het regime zou instorten.

In het begin van het jaar 1989 vonden er een aantal demonstraties plaats die door de politie en volksmilities onderdrukt werden. De leiders (daaronder ook de latere president van Tsjechoslowakije Václav Havel) werden gearresteerd. Er volgden verschillende andere protesten, vooral petitie en demonstraties. Op 17 november 1989 waren er grote openbare protesten van studenten. Op grond daarvan moest de regering in december aftreden en werd er een nieuwe regering benoemd die voor het eerst sinds februari 1948 niet geheel communistisch was. President Gustav Husák trad af.

Sindsdien begon het Ijzeren Gordijn verwijderd te worden. De grenzen werden geopend waardoor de mensen weer naar de westerse landen mochten reizen en de emigranten konden terugkeren. De democratische principes werden weer ingevoerd. Op 19 december 1989 werd Václav Havel president van Tsjechoslowakije. Er konden nu vrije verkiezingen gehouden worden.

3.4.2 Karelsuniversiteit en neerlandistiek na 1989

De veranderingen van de politieke situatie hadden ook invloed op de situatie van de universiteiten en daarmee ook op de neerlandistiek en haar studenten.

De academische vrijheden en de academische senaten met deelneming van studenten werden in mei 1990 in ere hersteld en er werden accreditatieprocedures ingevoerd. Ook de onderbroken buitenlandse betrekkingen begonnen hersteld te worden. De laatste genoemde verandering betrof direct de neerlandistiek omdat ook verschillende buitenlandse contracten gesloten konden worden. Behalve dat werd het weer mogelijk naar Nederland te reizen of de Nederlandse docenten uit te nodigen om hier colleges te geven.

Een belangrijke rol speelt de **Nederlandse Taalunie**. Dankzij een beslissing van de Nederlandse regering wordt er de beoefening van de neerlandistiek in Midden- en Oost-Europa via een speciaal ondersteuningsprogramma gestimuleerd. Dit programma wordt door de Nederlandse Taalunie in praktijk gebracht. Van groot belang voor de ontwikkeling is ook de financiële hulp onder andere ook van de Nederlandse Taalunie.

Niet alle veranderingen hadden positieve gevolgen. In 1993 begonnen de Tsjechische scholen op andere wijze gefinancierd te worden. Volgens dit systeem krijgen ook de universiteiten geld voor het aantal studenten, het type van de studie en wetenschappelijke prestatie. Dat is de reden waarom de universiteiten veel studenten begonnen aan te nemen terwijl ze er niet genoeg plaats voor hen hebben.

Met de wet uit het jaar 1998 werden onder andere bachelorfase en masterfase van de studie ingevoerd en vervolgens langzaam in de praktijk gebracht.

3.4.3 Docenten aan de afdeling Neerlandistiek na 1989

Na 1989 bleven zowel mevrouw Olga Krijtová als ook professoren Janota en Poliškenský aan de afdeling Neerlandistiek nog een tijd te doceren. Sinds 1992 is ook mevrouw Hrnčířová aan de Praagse neerlandistiek verbonden. Zij is sinds

1996 hoofd van de afdeling Neerlandistiek die bij het Instituut voor Germaanse Studies hoort.²⁴

Daarnaast waren er ook lectoren werkzaam, zoals lectrice **Hanny Visser**. Verder bijvoorbeeld **drs. Aukje Spoelstra** die een aantal jaren colleges literatuur gaf. Toen zij naar Nederland terugkeerde en na de pensionering van mevrouw Krijtová onstonden er problemen met het gekwalificeerde onderwijs vooral wat literatuur betreft. Daarnaast hadden ze een persoon met een hogere academische titel nodig. Het was niet makkelijk iemand te vinden die er wilde doceren. Het grootste obstakel was het weinige geld dat de universiteit de lectoren kon aanbieden. Deze problemen werden met aanneming van mevrouw **dr. Ellen Krol** die in de literatuur van de negentiende eeuw gespecialiseerd is, opgelost.²⁵ Tussen de jaren 2000 – 2005²⁶ doceerde aan de neerlandistiek in Praag ook de lectrice **drs. Nienke van de Waal**. Zij studeerde Nederlands aan de Universiteit Leiden en haar specialisatie is historische ontwikkeling van de taal.²⁷ Zij gaf colleges Historische grammatica en taal oefeningen.²⁸ Zij nam eigenlijk de colleges over die daarvoor door professor Janota gegeven werden. Op datzelfde gebied specialiseert zich ook professor **Guy Janssens**. Hij werkte aan de Praagse neerlandistiek als externe professor tussen 1997-2008 daarna moest hij om gezondheidsredenen stoppen. Hij doceerde vooral Geschiedenis en historische grammatica van het Nederlands, maar sommige jaren ook *Kennis van land en volk* en *Sociolinguïstiek van het Nederlands*.²⁹

Aan de Praagse neerlandistiek waren nog meer personen verbonden, zoals bijvoorbeeld **Wiert de Vries** die taal oefeningen doceerde, de vertaalster **Veronika Havlíková** of de vertaalster **Petra Schürová** die in de studiejaren

---

²⁴ Ústav germánských studií. PhDr. Zdenka Hrnčířová [2009-06-10]. Te zien op WWW: <<http://german.ff.cuni.cz/pmwiki/pmwiki.php/Nederlandistika/ZdenkaHrnčirova>>.

²⁵ Hrnčířová, Z.: Pražská nederlandistika v 81. roce své působnosti. In: *NE-BE*, jg. 4, nr. 4, 2002, pp. 10.

²⁶ E-mail met mw. Hrnčířová, d.d. 13 maart 2008.

²⁷ Ibid.

²⁸ Ibid..

²⁹ E-mail met prof. Janssens, d.d. 7 maart 2008.

2006/2007 en 2007/2008 colleges fonetiek van het Nederlands aan de eerstejaarsstudenten gaf.³⁰

3.5 DE HEDENDAAGSE SITUATIE AAN DE AFDELING NEERLANDISTIEK AAN DE KARELSUNIVERSITEIT TE PRAAG

De afdeling Neerlandistiek is een onderdeel van het Instituut voor Germaanse Studies. Het vak is gericht op de kennis van taal, literatuur en cultuur, waar Nederlands gesproken wordt.

De studie wordt om de twee jaar geopend. De studenten kunnen het Nederlands als éénvakstudie of tweevakstudie in willekeurige combinatie studeren. Het is nog steeds de vijfjarige masterstudie geaccrediteerd. De accreditatie werd verlengd tot en met het jaar 2013 vanwege het afstuderen van de al aangenomen studenten. Dit studietype mag niet meer geopend worden.³¹ Onlangs werd de driejarige bachelorstudie van de Nederlandse taal en Literatuur geaccrediteerd. Deze accreditatie is tot en met het jaar 2015 geldig.³²

Dit jaar is er het tweede, derde en vijfde studiejaar geopend en in totaal studeren er achtenzeventig studenten. Aan de Praagse neerlandistiek zijn nu vier PhD studenten, van wie er drie in de taal gespecialiseerd worden en één in de literatuur gespecialiseerd wordt. Daarnaast zijn er dit jaar nog twee andere studenten voor PhD studie aangenomen, één voor taal en de andere voor literatuur.³³

---

³⁰ E-mail met mw. Schürová, d.d. 11 augustus 2008.

³¹ Magisterské studijní obory (stav ke dni 10. března 2008) [2009-06-20]. Te zien op WWW: <<http://www.ff.cuni.cz/FF-336-version1-Mgr.pdf>>.

³² Bakalářské studijní obory (stav k dubnu 2009) [2009-06-20]. Te zien op WWW: <<http://www.ff.cuni.cz/FF-336-version1-Bc.pdf>>.

³³ Informatie volgens de e-mail van mw. Hrnčířová van 16 juni 2009.

3.5.1 *Docenten*

Het hoofd van de afdeling Neerlandistiek is tegenwoordig **PhDr. Zdenka Hrnčířová**. Zij doceert vooral lexicologie, morfologie, syntaxis, kennis van land en volk en geeft werkcolleges grammatica. Zij is sinds 1992 aan de Faculteit Geesteswetenschappen werkzaam, pas sinds 1996 is ze ook hoofd van de afdeling.

Een specialist in de Nederlandse literatuur is **dr. Ellen Krol**. Daarin geeft zij ook colleges. Zij is geïnteresseerd in de literatuur van de negentiende eeuw, vooral in de periode 1780 - 1850. Behalve zij geeft ook **mgr. Lucie Sedláčková** colleges Nederlandse letterkunde.

Van de andere docenten die aan de afdeling Neerlandistiek aan de Faculteit Geesteswetenschappen te Praag doceren is dat **doc. PhDr. Jana Rakšányiová, CSc.**³⁴, die meer met de Neerlandistiek in Bratislava verbonden is. Toch geeft zij als deeltijdhoogleraar ook colleges aan de Praagse neerlandistiek. Zij specialiseert zich in translatoologie, stilistiek en interculturaliteit en daarom worden ook de door haar gegeven colleges en lezingen op dit gebied gehouden. Zij doceert tekstlinguïstiek, syntaxis, taal oefeningen en translatoologie.

Als deeltijdhoogleraar³⁵ doceert aan de afdeling neerlandistiek in Praag sinds september 2000 ook **prof. dr. hab. Jan Pekelder**. Hij geeft colleges syntaxis van het hedendaagse Nederlands, taalontwikkeling en correctieve fonetiek. Zijn colleges zijn niet elke week maar hij komt zes keer per jaar naar Praag om les te geven.

Tegenwoordig is er ook **drs. Jesse Ultzen** werkzaam. Hij geeft een aantal jaren taal oefeningen aan de Praagse neerlandistiek.

---

³⁴ Meer over mw. Rakšányiová wordt in de scriptie van mijn collega Hana Zástěrová in het kader van de Neerlandistiek in Bratislava behandeld.

³⁵ Hij is formeel voor 50 % in dienst van de Karelsuniversiteit te Praag.

3.5.2 *Richting en doel van de studie, toelatingsprocedure*

Fundamenteel is filologische oriëntatie van de studie. De studenten leren de Nederlandse taal, ze verdieping hun kennis in de vormen en functies van taal, literatuur en cultuur. Het doel en de zin zijn gelegen in de beheersing van de basis van de taalwetenschap en literatuurwetenschap.

Geïnteresseerden in de studie Nederlands worden slechts aangenomen op grond van een mondeling toelatingsexamen. Kennis van het Nederlands wordt niet geëist maar de kandidaat wordt op zijn motivatie en geschiktheid voor de studie getest. Hij moet wat kennis van de Nederlandstalige landen hebben. Hij moet een algemeen overzicht en wat kennis van het land en volk van de Nederlandstalige landen hebben. Een onderdeel van het examen vormt een gesprek over de eigen leesstof waarvoor de kandidaat een lijst met minimaal tien uit het Nederlands vertaalde boeken moet overleggen en daarover wordt ook gepraat. Daarnaast wordt hij nog in een andere vreemde taal getest.³⁶ In geval van een tweevakstudie waar in combinatie een vreemde taal is, wordt de kandidaat nog in een andere taal getest die hij niet in de combinatie heeft.

3.5.3 *Verloop en beëindiging van de studie*

De studie Nederlands aan de Faculteit Geesteswetenschappen was vroeger alleen in combinatie met een ander vak mogelijk. Nu kan de kandidaat kiezen of hij een gecombineerde studie van twee hoofdvakken wil doen of alleen een éénavakstudie wil volgen.

De studie Nederlands beslaat taalonderwijs wanneer de student colleges taaloefeningen en taalwetenschap (linguïstiek) volgt en in het kader van literatuurwetenschap leert hij over de literatuurtheorie en de

---

³⁶ Ústav germánských studií. Přijímací řízení na rok 2009/2010 [2009-06-06] <<http://german.ff.cuni.cz/pmwiki/pmwiki.php/Nederlandistika/PrijimaciRizeni>>.

literatuurgeschiedenis. Daarover werden hoorcolleges, werkcolleges en oefeningen gegeven en de studenten kunnen ook individuele of groepsconsulten bij de docenten volgen.

De concrete inhoud van de hoor- en werkcolleges wordt voor ieder semester bekend gemaakt en de student kan uit het actuele aanbod kiezen. De uitgekozen colleges moet hij volgen en aan de studieverplichtingen moet hij op tijd voldoen. De colleges kunnen op verschillende wijze beëindigd worden. De controlevormen zijn tentamen, testimonium en colloquium. De studie wordt met een afstudeerscriptie en afsluitend examen afgesloten.³⁷

De afgestudeerde van driejarige bachelorstudie ontvangt de titel *bachelor* en die van masterstudie krijgt de titel *magister* (master). Daarna kan de student eventueel nog verder gaan met een postgraduale PhD studie.

3.5.4 Buitenlandse contracten en medewerking

De studenten hebben nu veel meer mogelijkheden dan vroeger om aan verschillende buitenlandse universiteiten te studeren. De studenten kunnen de colleges vooral aan een buitenlandse universiteit in het kader van het Erasmus- en Ceepus-programma volgen.

In Nederland zijn er contracten gesloten met de universiteiten van Utrecht, Leiden, Nijmegen en met de Vrije Universiteit van Amsterdam. Wat België betreft kunnen de studenten aan de universiteiten van Gent, Brussel en Luik studeren.³⁸

Veel studenten gaan ook via het Ceepus-programma naar het buitenland. Via dit programma is het mogelijk om aan verschillende universiteiten in het Midden-Europa te studeren zoals bijvoorbeeld Wenen of aan universiteiten in

---

³⁷ Verloop en geleding van de studie [2009-05-06]. Te zien op WWW: <<http://nederlandistika.ff.cuni.cz/vgsnl.html>>.

³⁸ Hrnčířová, Z.-Krol, E.: De oudste vakgroep Neerlandistiek in Tsjechië te Praag. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 79.

Polen en Hongarije. Op datzelfde manier kunnen ook de buitenlandse studenten aan de de Karelsuniversiteit te Praag Nederlands studeren.³⁹

In de jaren negentig nam de Praagse neerlandistiek ook deel aan het Tempus-programma⁴⁰ dat op de ontwikkeling van de universiteiten en universitaire onderwijsystemen gericht is en medewerking en partnerschap tussen universiteiten ondersteunt. Toen gingen bijna alle studenten uit Praag voor een paar maanden naar de universiteit van Utrecht.⁴¹

De Praagse neerlandistiek nam deel ook aan de samenwerkingsproject *Oude Nederlandse drukken in de bibliotheken van Praag, Olomouc en Wroclaw*. Het doel van het project was om het bestand van de oude Nederlandse drukken in kaart te brengen. Uiteindelijk werd de aandacht op de Nationale Bibliotheek van Tsjechië geconcentreerd.⁴²

3.6 ACTIVITEITEN VAN DE PRAAGSE NEERLANDISTIEK

3.6.1 Wetenschappelijke activiteiten en onderzoek aan de Praagse neerlandistiek

Onderzoek hoorde altijd tot de belangrijke activiteiten van de afdeling Neerlandistiek aan de Karelsuniversiteit. Vanaf het begin waren er grote specialisten op verschillende gebieden, vooral op linguïstiek die aan de Praagse neerlandistiek al lange traditie heeft. Bij deze gelegenheid moeten minimaal de professoren Kalda, Trnka of Janota genoemd worden. Het onderzoek niet alleen

---

³⁹ Hrnčířová, Z.-Krol, E.: De oudste vakgroep Neerlandistiek in Tsjechië te Praag. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 79.

⁴⁰ Hrnčířová, Z.-Krol, E.: De oudste vakgroep Neerlandistiek in Tsjechië te Praag. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 79.

⁴¹ Ibid.

⁴² Ibid.

van nu maar al lange tijd wordt grotendeels op Nederlands-Tsjechische lexicografie gericht.

Het allereerste woordenboekje Nederlands-Tsjechisch en Tsjechisch-Nederlands werd in Nederland gemaakt en uitgegeven. Daarna kwam in 1976 een klein woordenboekje uit waarvan Olga Krijtová en haar echtgenoot Hans Krijt de auteurs waren. De tweede druk van het woordenboek omvatte al een beknopte Tsjechische en Nederlandse grammatica en verscheen in 1984. De auteurs van deze nieuwe versie waren Hans Krijt en professor Janota. Een andere versie ervan die door dezelfde auteurs werd gemaakt, verscheen in Tsjechië in 1997.⁴³

Het huidige hoofd van de afdeling Neerlandistiek te Praag mevrouw Zdenka Hrnčířová is de medeauteur van het eerste handwoordenboek Nederlands-Tsjechisch dat in 1989 uitkwam. Dit woordenboek ontstond in samenwerking met professor **František Čermák**, die een van de bekendste Tsjechische taalkundigen is en zich in lexicologie, lexicografie, fraseologie, idiomatiek, semantiek, morfologie, taaltheorie en corpus-linguïstiek gespecialiseerd wordt.

Het lexicale gedeelte van het woordenboek telt ongeveer 55.000 trefwoorden. De auteurs schenken aandacht aan verschillende typen van woorden. Het woordenboek omvat zowel uitdrukkingen van de levende spreektaal en daaronder ook vulgarismen als ook uitdrukkingen die uitsluitend in de schrijftaal gebruikt worden. Er zijn ook archaïsmen in het woordenboek te vinden. In 1997 kwam de nieuwe bewerkte en geactualiseerde versie uit waarin de fouten en de drukfouten uit vorige uitgaven waren verwijderd. Er werden ook ruim 3.000 trefwoorden toegevoegd. Wat een beetje jammer is, is het feit dat het woordenboek verscheen op het moment toen in Nederland en België de nieuwe spelling van kracht werd. Deze versie gebruikt nog de spelling volgens de *Woordenlijst*

---

⁴³ Hrnčířová, Z.-Krol, E.: De oudste vakgroep Neerlandistiek in Tsjechië te Praag. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 78.

der Nederlandse Taal uit het jaar 1954. Een deel van het woordenboek is ook een overzicht van de Nederlandse grammatica.⁴⁴

De neerlandistiek in Praag neemt ook deel aan het project parallele corpussen.⁴⁵ Dit project is door het *Ústav Českého národního korpusu* (Instituut van het Tsjechische Nationale Corpus) georganiseerd. Het instituut werkt bij de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit te Praag sinds 1994 en zijn directeur is al bovengenoemde professor Čermák. Het project van de parallele corpussen InterCorp is voor de jaren 2005-2011 goedgekeurd en het doel ervan is het ontstaan van de parallele synchrone corpussen voor het Tsjechisch en de meeste vreemde talen die op de Karelsuniversiteit gestudeerd kunnen worden.⁴⁶

3.6.2 Praagse Perspectieven

De colloquia *Praagse Perspectieven* zijn een geesteskind van Ellen Krol die met het idee kwam om deze activiteiten te organiseren. De colloquia worden op verschillende thema's gericht en er worden sprekers uit Nederland en België maar ook uit andere landen uitgenodigd. Sinds oktober 2002 toen het eerste colloquium plaats vond, werden er in totaal vijf colloquia georganiseerd.

Het programma van het eerste colloquium had twee onderdelen. Het werd besproken op de thema's *Reisteksten als onderzoeksobject* en *Debatteren in vrijheid*. De thema's van de nadere colloquia werden bijvoorbeeld op Nederlandse letterkunde, schriftelijke bedrijfscommunicatie, nationale stereotypen of de rol

---

⁴⁴ Hrnčířová, Z.-Krol, E.: De oudste vakgroep Neerlandistiek in Tsjechië te Praag. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 78.

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ InterCorp. Projekt paralelních korpusů Filozofické fakulty Univerzity Karlovy [2009-06-02]. Te zien op WWW: < <http://www.korpus.cz/intercorp/?req=doc:uvod>>.

van grammatica in het onderwijs van het Nederlands gericht.⁴⁷ Het laatste colloquium werd in het jaar 2007 georganiseerd.

Op grond van deze colloquia ontstaan ook publicaties van dezelfde naam. De publicaties *Praagse Perspectieven* omvatten zowel de gepresenteerde bijdragen als ook de lezingen die vanwege tijdgebrek niet gehouden konden worden.⁴⁸

---

⁴⁷ Hrnčířová, Z.-Krol, E.: De oudste vakgroep Neerlandistiek in Tsjechië te Praag. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 76-77.

⁴⁸ Ibid.

4 BEKENDE TSJECHISCHE NEERLANDICI

4.1 Prof. Dr. FRANTIŠEK KALDA

(11 januari 1884 – 7 mei 1969)

4.1.1 *In het algemeen*

František Kalda was de allereerste professor in de Nederlandse taal in ons land. Eerst was hij gymnasiumleraar, daarna doceerde hij aan de Technische Hogeschool te Praag⁴⁹ en later aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit te Praag waar er door hem een lectoraat neerlandistiek gesticht werd. Hij werd in 1921 docent Nederlandse taal en letteren en in 1927 benoemde de Comeniusuniversiteit te Bratislava hem tot professor in de Germanistiek, inclusief Neerlandistiek.⁵⁰ Hij was lid van verschillende Nederlandse verenigingen, publiceerde veel artikelen over linguïstiek en grammatica, het meest over werkwoorden, maar interesseerde zich ook voor het Afrikaans.

4.1.2 *Levensloop*

František Kalda werd op 11 januari 1884 in Velim (Bohemen) geboren. Na zijn afstuderen aan een gymnasium in Praag in 1902 begon hij germanistiek en klassieke filologie aan de Karelsuniversiteit in Praag te studeren waar hij ook

---

⁴⁹ Sinds 1920 České vysoké učení technické (Tsjechische Hogeschool voor Technische Wetenschappen).

⁵⁰ Krijtová, O.: Prof. Dr. Fr. Kalda. In: *Ons Erfdeel*, nr. 3, 1966, pp. 52.

vakken zoals psychologie, filosofie, geschiedenis, archeologie en Tsjechische literatuur volgde, wat zijn belangstelling in verschillende richtingen laat zien.⁵¹

In 1909 verdedigde hij zijn scriptie op het thema *Heinrich Leuthold als epischer Dichter* en in datzelfde jaar studeerde hij af.⁵² Daarna werkte hij als leraar aan de gymnasia in Třebíč (1908-09), Čáslav (1909-10) en Litomyšl (1910-12). Vanaf 1912 gaf Kalda aan het Jirásek gymnasium in de Resslova straat in Praag les en vier jaar later begon hij Duits en in 1919 Nederlands aan de Technische Hogeschool⁵³ te doceren.⁵⁴

In datzelfde jaar werd hij beëdigd tolk en vertaler Nederlandse taal waarmee hij theorie en wetenschappelijke kennis met de praktijk verbond. Op grond van zijn proefschrift *Západogermánská flexe se zvláštním zřetelem k nizozemštině* (Westgermaanse flectie met speciale aandacht voor het Nederlands) werd hij in het jaar 1921 tot de eerste Tsjechische docent (geassocieerd hoogleraar) in de Nederlandse taal benoemd en begon colleges aan de Karelsuniversiteit te geven. Hij gaf vooral colleges in taalkunde en literatuur.

In 1927 nam Kalda een benoeming als hoogleraar germanistiek aan de Comeniusuniversiteit te Bratislava aan waar hij tot zijn pensionering in 1959 bleef. Hij werd de grondlegger van de neerlandistiek in Slowakije. Aan de Slowaakse Universiteit vervulde hij ook belangrijke functies. Eerst was hij in het studiejaar 1933-34 decaan, in 1934-35 en 1939-40 vice-decaan⁵⁵ en later leidde hij nog het Seminarium zowel voor Germaanse als ook voor Engelse Filologie.

---

⁵¹ AUK, Katalogy posluchačů Filosofické fakulty ZS 1902/03 - LS 1906, Filosofové řádní. Erin zit een uitvoerige lijst van de colleges gevolgd door elke student van de Karelsuniversiteit tijdens deze jaren, dus o.a. ook van František Kalda. Behalve dat zijn er de docenten van de colleges en het aantal lesuren gemeld.

⁵² AUK, Katalogy posluchačů Filosofické fakulty ZS 1902/03 - LS 1906, Filosofové řádní.

⁵³ Sinds 1920 České vysoké učení technické (Tsjechische Hogeschool voor Technische Wetenschappen).

⁵⁴ AUK, fonds Filosofická fakulta 1882-1966/1970/, František Kalda, inv.nr. 357, kart. nr. 30.

⁵⁵ Schwanzer, V.: K sedemdesiatinám profesora Dr. Františka Kaldu. In: *Časopis pro moderní filologii*, jr. 36, 1954, pp. 46.

Nadat hij naar Praag was teruggekeerd, gaf hij weer colleges tot april 1969. Toen onderbrak hij de lessen omdat hij zich opeens minder goed voelde. Kort daarna is hij overleden.

4.1.3 Hoogleraar Nederlands

Kalda was een uitstekende linguïst en behalve dat verdiepte hij zich graag ook in letterkundige problemen en had hij belangstelling in het Afrikaans. Dat is ook aan de thema's van zijn colleges te zien. Tot de door hem gedoceerde colleges behoorden taalkundige colleges zoals *Reflectie van de Germaanse klankwisseling in het Nederlands*, *Pronomen generis*, *Vergelijkende morfologie van het Duits en Nederlands*, etc. Hij hield ook lezingen over de literatuur, bijvoorbeeld over de Nederlandse Reinaert en Nederduitse Reinke.⁵⁶

4.1.4 Specialisatie, artikelen en publicaties in betrekking tot de Nederlandse taal en cultuur

De wetenschappelijke activiteit van professor Kalda is ontzettend rijk en gevarieerd en betreft niet alleen de neerlandistiek maar ook de germanistiek. Ook zijn vertalingen zijn bekend, waarvan de vertaling van Spinoza's geschrift *De Korte Verhandeling* in het Tsjechisch van een groot belang is. Hij publiceerde voorts vertalingen uit het Afrikaans, zoals de gedichten van C. Louis Leipoldt en hun taalkundige analyse⁵⁷, en artikelen over het Nederlands in Zuid-Afrika wat als het begin van het studium van het Afrikaans in Tsjechië (Tsjechoslowakije) gezien kan worden. Wat voor professor Kalda zijn hele leven lang typerend bleef

---

⁵⁶ AUK, Seznam přednášek UK ZS 1921/22 – ZS 1939/40, LS 1946 – ZS 1949/50, LS 1946 – ZS 1949/50, 1954 – 1959, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

⁵⁷ Vertaald in het Duits.

is dat hij een uitstekende linguïst was die zich graag in letterkundige problemen verdiepte.

In de oudere artikelen behandelt Kalda meer Nederlandse en Vlaamse literatuur en cultuur, later was hij vooral bezig met de taalkunde, dat de kern van zijn werk werd.⁵⁸ Als bewijs hiervan kunnen de artikelen *Hnutí jihonizozemské* (De Vlaamse Beweging, 1911), *Meine Reisen nach Holland und Engeland* (Mijn reizen naar Holland en Engeland, 1913) of *Zur Beatrix-Legende* (Over de Beatrijs-legende, 1913) gelden. Zijn eerste systematische analyse die de Nederlandse morfologie betreft - *K nizozemské deklinaci* (Over de Nederlandse declinatie) - werd in het wetenschappelijke tijdschrift *Časopis pro moderní filologii* (Tijdschrift voor Moderne Filologie) in 1914 uitgegeven.

Op grond van de uitgegeven studies wilde professor Janko dat Kalda zou habiliteren. Zijn proefschrift *Západogermánská flexe se zvláštním zřetelem k nizozemštině* (Westgermaanse flectie met speciale aandacht voor het Nederlands) werd verkort in 1923 in bovengenoemd tijdschrift gepubliceerd⁵⁹ en inhoudelijk behoort het tot de voor Kalda zo typerende vergelijkende studies van de Westgermaanse linguïstiek.

De tegenstelling tussen de orthografie en orthoëpie en de hieruit volgende problemen zijn in de studie *S-klanken en s-letters in't Duitsch en Nederlandsch* (1927) beschreven en nog wat uitvoeriger in de beschouwingen *Ortoepie a ortografie samohlásek a dvojhlásek v němčině a nizozemštině* (De orthoëpie en orthografie van de vocalen en diftongen in het Duits en Nederlands, 1931) en *Vereinfachte Rechtschreibung oder vereinfachte Schriftsprache* (Vereenvoudigde spelling of vereenvoudigde geschreven taal, 1939-40) behandeld. Tot deze studies behoren nog *Beiträge zur deutsch-niederländischen Lexikologie* (Bijdragen aan de Duits-Nederlandse Lexicologie, 1929), *Infinitiv dnešních jazyků germánských* (Infinitief van de hedendaagse Germaanse talen, 1929), *Praeterito-praesentia v němčině a nizozemštině a vývoj jejich konjugačního systému* (Praeterito-

---

⁵⁸ Ter vergelijking zie lijst van de publicaties in de bijlage.

⁵⁹ Zie de lijst van de publicaties.

praesentia in het Duits en het Nederlands en de ontwikkeling van hun conjugatiesysteem, 1939) of *Indikativ a konjunktiv v němčině a nizozemštině* (Indicatief en conjunctief in het Duits en het Nederlands, 1939).

Professor Kalda werkte ook als externe medewerker van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, van Onderwijs, Landbouw, Handel, Defensie en van het Tsjechoslowaakse Rode Kruis. Hij was een grote expert op het gebied van het Nederlands, hield lezingen en cursussen over het Nederlands en de Nederlandse literatuur, ook in de *Klub moderních filologů* (Club van Moderne Filologen) en in de *Ústav skandinávský a nizozemský* (Scandinavisch en Nederlands Instituut). Hij nam aan het driehonderd-jarig jubileum van de stichting van de Amsterdamse Universiteit deel en was lid van vele verenigingen en genootschappen waarvan tenminste de *Královská česká společnost nauk* (Tsjechisch Koninklijk Wetenschappelijk Genootschap) genoemd moet worden.⁶⁰

---

⁶⁰Schwanzer, V.: K sedemdesiatinám profesora Dr. Františka Kaldu. In: *Časopis pro moderní filologii*, jr. 36, 1954, pp. 46.

4.2 Prof. PhDr. PŘEMYSL JANOTA, CSc.

(10 mei 1926 – 24 september 2008⁶¹)

4.2.1 *In het algemeen*

Professor Přemysl Janota was linguïst, foneticus, neerlandicus, wetenschapper en docent aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit. Hij was de medeoprichter van de afdeling Neerlandistiek en hij begon hier als eerste met het doceren van Nederlands op universitair niveau.⁶² Behalve dat was hij werkzaam in verschillende fonetische instellingen, bijvoorbeeld in het *Fonetický ústav Filozofické fakulty Univerzity Karlovy* (Fonetische Instituut van de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit) of het *Fonetický kabinet ČSAV* (Fonetische Kabinet van de Tsjechoslowaakse Academie van Wetenschappen). Hij interesseerde zich ook voor de problematiek van gehoorstoornis en logopedie. Behalve in Tsjechië (Tsjechoslowakije) doceerde hij in Nederland, Engeland, Zweden en Noorwegen.

4.2.2 *Levensloop*

Professor Přemysl Janota werd op 10 mei 1926 geboren. Hij studeerde Engels en filosofie aan de Karelsuniversiteit te Praag. Na de oorlog verbleef hij enige tijd in het Nederland waarheen hij voor het eerst in het kader van de actie Hulp voor Walcheren tijdens de vakantie ging. Daardoor kon hij het land leren kennen. Daarna volgde hij de studies neerlandistiek en fonetiek aan de

---

⁶¹ Nieuwsbrief Internationale Vereniging voor Neerlandistiek [2009-02-01]. Te zien op WWW: <http://www.ivnnl.com/library/IVN_krant_okt%202008_def.pdf>.

⁶² Růžičková-Hronová, J.: Het Nederlands in Praag. In: *Ons Erfdeel*, jg. 37, nr. 4, 1994, pp. 618.

Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam.⁶³ Hij studeerde er bij Louise Kaiser die het hoofd van het Fonetisch Instituut was en die grote invloed op hem had.

Toen hij terug kwam naar Praag werd de situatie in het toenmalige Tsjechoslowakije helemaal anders. De communistische omwenteling betekende een ingrijpende verandering in maatschappij, dus ook in de universiteit. In deze tijd begon hij cursussen Nederlands aan de Karelsuniversiteit te geven en behalve een korte onderbreking bleef hij er de rest van zijn leven doceren.

Behalve docent neerlandistiek aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit was hij vanaf 1950 in het *Logopedický ústav hlavního města Prahy* (Logopedische Instituut van de hoofdstad Praag) werkzaam. Hij volgde ook een „externe“ studie logopedie aan de Pedagogische Faculteit die hij in 1955 beëindigde.⁶⁴ Als foneticus was hij ook werkzaam in vele fonetische instellingen. Pas na 1989 mocht hij de titel van professor ontvangen.⁶⁵

Deze vooraanstaande foneticus en neerlandicus is onlangs op de leeftijd van tweeëntachtig jaar overleden.

4.2.3 Doceren aan de Karelsuniversiteit

Nadat Přemysl Janota van Nederland terugkeerde, nam hij het Nederlands in Praag over. In 1968, toen het Nederlands tot hoofdvak werd verheven, begon hij alle linguïstische disciplines te doceren. Een jaar later kreeg hij aanbod om gastcolleges aan de universiteit in Nijmegen te geven maar de Tsjechoslowaakse overheid was ertegen en gebruikte als argument dat hij niet gemist kon worden.⁶⁶

---

⁶³ Janota, P.: Neerlandistiek in Praag, fonetiek in Nederland. In: *UCP Facultas Philosophica. 75 jaar neerlandistiek in Praag. 75 let nederlandistiky v Praze. Symposion 16-18 maart 1997*, 1997, Praag 1997, pp. 29.

⁶⁴ Slovník osobností jazykovědné bohemistiky [2009-02-01]. Te zien op WWW: <kcjl.modry.cz/studenti/slovník/Janota Premysl.doc>

⁶⁵ Růžičková-Hronová, J.: Het Nederlands in Praag. In: *Ons Erfdeel*, jg. 37, nr. 4, 1994, pp. 619.

⁶⁶ Růžičková-Hronová, J.: Het Nederlands in Praag. In: *Ons Erfdeel*, jg. 37, nr. 4, 1994, pp. 618-618.

Voor de studenten neerlandistiek gaf professor Janota vooral colleges van de fonetiek van het Nederlands. Van de andere colleges die de studenten bij hem konden volgen, waren dat de *Inleiding van het nieuwe Nederlands*, het Taalkundige *werkcollege*, de *Morfologie* en *Syntaxis van het moderne Nederlands*, de *Ontwikkeling van het Nederlands* en veel andere.⁶⁷ De studenten konden bij hem niet alleen de correcte uitspraak van het Nederlands en historische en hedendaagse grammatica maar ook de verschillen tussen het Noord- en Zuid-Nederlands leren, zij konden kennis over de Nederlandse dialecten krijgen en zij kwamen in contact met het Afrikaans.⁶⁸ Hij begeleidde ook de afstudeerscripties van de studenten.

Professor Janota had ook gelegenheid om vele van onze vooraanstaande Neerlandici en mensen die met neerlandistiek iets te doen hadden, te ontmoeten. Hij kon met professoren Kalda, Trnka, Polišínský of mevrouw Krijtová in contact komen. Omdat hij lange tijd aan de Praagse neerlandistiek werkzaam was en pas kortgeleden gepensioneerd werd, mocht hij ook met de nieuwe generatie van de neerlandici werken. Hij kende het huidige hoofd van afdeling neerlandistiek mevrouw Zdenka Hrnčířová, vroegere als ook huidige buitenlandse lectoren zoals Hanny Visser of Ellen Krol.⁶⁹

4.2.4 Werk en wetenschappelijke activiteit met betrekking tot het Nederlands

Professor Přemysl Janota was een uitstekende linguïst, foneticus en neerlandicus en hij kon alle deze wetenschappelijke takken excellent combineren en de kennis op de verschillende terreinen combineren. Hij was auteur van vele publicaties en artikelen over fonetiek in het algemeen maar ook over de

---

⁶⁷ AUK, Seznam přednášek UK ZS 1921/22 – ZS 1939/40, LS 1946 – ZS 1949/50, LS 1946 – ZS 1949/50, 1954 – 1992, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

⁶⁸ Růžičková-Hronová, J.: Het Nederlands in Praag. In: *Ons Erfdeel*, jg. 37, nr. 4, 1994, pp. 618.

⁶⁹ *Ibid*, pp. 619.

Nederlandse fonetiek zelf zoals *Nederlandse woorden in een Tsjechische mond*.⁷⁰ Hij publiceerde ook artikelen over spraakvorming bij mensen met een gehoorstoornis. Daarnaast was hij bezig met de leermiddelen en hun gebruik. Op dit gebied schreef hij bijvoorbeeld het artikel *Uw en mijn ervaringen met het gebruik van computers bij het onderwijs van het Nederlands* (1998)⁷¹. Professor Janota gaf ook het boek *Nizozemština: dovolená? Vezmi mě s sebou* (Het Nederlands: Vakantie? Neem mij mee. 1994)⁷² uit en samen met Hans Krijt publiceerde hij het *Kapesní nizozemský slovník: Tsjechisch zakwoordenboek* (1997)⁷³. Deze publicaties waren voor een breder publiek bedoeld.

Zoals ik al gemeld heb, was professor Janota lid van verschillende wetenschappelijke, vooral fonetische instellingen, zoals het al genoemde Fonetische Instituut van de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit of het Fonetische Kabinet van de Tsjechoslowaakse Academie van Wetenschappen. Hij was ook de vice-president van de *International Society of Phonetic Sciences*. Professor Janota werkte samen met het Výzkumný ústav sdělovací techniky (Researchinstituut van de Communicatietechniek) en ook met de Technische Universiteit in Dresden.⁷⁴

Hij is auteur van verschillende nieuwe methoden op het terrein van zijn interesse. Hij bewerkte de methodiek van reëducatiecurssussen, hij was bezig met de methodiek van audiometrie en construeerde een aantal apparaten waarvan de zogenaamde “Janota’s segmentator” misschien de bekendste is.⁷⁵

Hij nam ook deel aan verschillende internationale fonetische conferenties. In de communistische tijden was het niet gemakkelijk, maar toch onderhield hij,

---

⁷⁰ Janota, P.: Nederlandse woorden in een Tsjechische mond. In: *En niemand zo aardig als zij...Opstellen voor Olga Krijtová*,. 2001, pp. 137-143.

⁷¹ Janota, P.: Uw en mijn ervaringen met het gebruik van computers bij het onderwijs van het Nederlands. In: *Colloquium Neerlandicum 10*, 1998, pp. 329-333. [2007-10-12]. Te zien op WWW: <http://www.dbnl.org/tekst/_han001198801_01/_han001198801_01_0040.htm>.

⁷² Zie lijst van de publicaties.

⁷³ Zie lijst van de publicaties.

⁷⁴ Slovník osobností jazykovědné bohemistiky [2009-02-01]. Te zien op WWW: <kcjl.modry.cz/studenti/slovník/Janota_Premysl.doc>.

⁷⁵Ibid.

waar mogelijk, contacten met de Nederlandse fonetici. Hij kende dr. Louise Kaiser al van de tijd van zijn verblijf in Nederland omdat hij bij haar in Amsterdam studeerde. Hij nam ook deel aan het grote internationale congres voor fonetische wetenschappen dat in 1967 in Praag plaatsvond. Onder de deelnemers waren onder anderen veel Nederlandse fonetici en taalwetenschappers. Bovendien had hij gelegenheid om bijvoorbeeld aan de internationale conferentie in 1989 in Štrbské Pleso deel te nemen waar ook Nederlandse fonetici aanwezig waren.⁷⁶

Wat zijn contacten met de Belgische fonetici betreft, werkte professor Janota met professor Wilmots samen aan het handboekje *De uitspraak van het Nederlands*.⁷⁷

---

⁷⁶ Janota, P.: Neerlandistiek in Praag, fonetiek in Nederland. In: *UCP Facultas Philosophica. 75 jaar neerlandistiek in Praag. 75 let nederlandistiky v Praze. Symposion 16-18 maart 1997*, 1997, pp.38.

⁷⁷ Ibid, pp.39.

4.3 Prof. Dr. BOHUMIL TRNKA, DrSc.

(3 juni 1895 – 14 februari 1984)

4.3.1 *In het algemeen*

Bomumil Trnka was een Tsjechisch linguïst, anglist en bohemist. Hij werkte als professor aan de Karelsuniversiteit, was medeoprichter en lid van de *Pražský lingvistický kroužek* (Praagse Linguïstische Kring), lid van de *Klub moderních filologů* (Club van Moderne Filologen), erelid van de *Philological Society*, lid van redactieraad van de wetenschappelijke tijdschrift *Philologica Pragensia*. Hij was secretaris van de internationale commissie voor de kwantitatieve linguïstiek. Hoewel hij voor het brede publiek vooral als bohemist en anglist bekend is en ook zijn linguïstische studies grotendeels op anglistiek en bohemistiek georiënteerd zijn, is zijn werk ook voor de geschiedenis van de Tsjechische neerlandistiek van groot belang. De reden ervan ligt niet alleen in zijn linguïstischewerk zelf maar professor Trnka schreef ook leerboeken van verschillende Germaanse talen, waaronder ook leerboeken van het Nederlands waren.

4.3.2 *Levensloop*

Professor Bohumil Trnka werd in 1895 in Kletečná bij Humpolec geboren. Na zijn afstuderen op het klassieke gymnasium in Praag in 1913 studeerde hij anglistiek en bohemistiek aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit⁷⁸ waar hij onder invloed stond van zijn leraar Vilém Mathesius.

---

⁷⁸ Destijds onder de naam Karel-Ferdinandsuniversiteit.

Vanaf het jaar 1925 werkte hij aan de Karelsuniversiteit als docent en vanaf 1930 als professor van de Engelse taal en oudere Engelse literatuur⁷⁹. Professor Trnka is in 1984 te Praag gestorven.

4.3.3 Werk en wetenschappelijke activiteit met betrekking tot het Nederlands

Bohumil Trnka was een uitstekende foneticus en daarom ligt de kern van zijn wetenschappelijke werk op dit gebied. Zoals de meeste leden van de Praagse Linguïstische Kring richtte hij zich op de theorie van foneem. Hij was ook bezig met de morfologie en vooral na de oorlog met de syntaxis. Hoewel zijn studies over de linguïstiek grotendeels van zijn kennis van het Engels gingen, zijn de conclusies van zijn onderzoek en werk op breder gebied van toepassing.

Een grote kans voor Trnka en de Kring was het eerste internationale congres van linguïsten in Den Haag in april 1928 omdat ze hun werk en opvattingen en meningen konden presenteren. De Kring werd in het buitenland bekend.

Professor Trnka was niet alleen lid en een van de oprichters⁸⁰ van de Praagse Linguïstische Kring maar ook lid van verschillende andere wetenschappelijke genootschappen die zich met de linguïstiek bezighouden. Daarvan wil ik tenminste nog de Club van Moderne Filologen noemen. Verder was hij erelid van Philological Society en lid van redactieraad van de wetenschappelijke tijdschrift *Philologica Pragensia*. Hij werd tot secretaris van de internationale commissie voor de kwantitatieve linguïstiek benoemd.

Trnka hield zich bezig ook met de leerboeken van Germaanse talen. Met samenwerking met L.J. Guittard schreef hij het eerste leerboek Nederlands in ons land, de *Učebnice holandštiny se slovníkem* (Leerboek Nederlands met het

---

⁷⁹ Nosek, J.: Univ. Profesor dr. Bohumil Trnk DrSc., pětasedmdesátiletý. In: *Časopis pro moderní filologii*, jr. 52, 1970, pp. 210.

⁸⁰ Gesticht in 1926.

woordenboek, 1939). Later werkte hij samen met Olga Krijtová en er kwamen nog herbewerkte versies uit. Aan de Faculteit Geesteswetenschappen gaf hij colleges historische spraakkunst.⁸¹

---

⁸¹ E-mail met mw. Hrnčířová, d.d. 13 maart 2008.

4.4 doc. PhDr. OLGA KRIJTOVÁ

(geb. 30 maart 1931⁸²)

4.4.1 *In het algemeen*

Olga Krijtová, geboren Fuchsová, is een heel befaamde Nederlands-Tsjechisch vertaalster omdat zij een sleutelrol in het toegankelijk maken van de Nederlandse literatuur in Tsjechië vervult. In totaal vertaalde zij een stuk of tachtig boeken. Met haar literaire vertalingen heeft zij gezorgd dat de Nederlandse literatuur bij ons gezien, gelezen en opgemerkt wordt. Hoewel zij nu gepensioneerd is, is zij nog steeds actief als docente moderne letterkunde. In samenwerking met professor Trnka schreef ze een leerboek Nederlands. Later kwam er nog herhaaldelijk door haar herzien versies uit. Voor studenten neerlandistiek stelde zij een groot aantal syllabi samen over verschillende periodes uit de geschiedenis van de Nederlandse literatuur. Ze leidde een aantal voortreffelijke vertalers Nederlands-Tsjechisch op en voor haar vertalingen kreeg ze een aantal prijzen.

4.4.2 *Levensloop*

Olga Krijtová groeide op in Nymburk (Tsjechië). Na de Tweede Wereldoorlog wilde ze communist worden zoals veel andere jonge mensen uit de geestdrift over bevrijding door de Russen.

In 1950 vertrok ze naar Praag om aan de kunstacademie te studeren maar ze zakte voor het toelatingsexamen. Omdat ze een bewonderaar van Vincent van Gogh was, besloot ze zijn taal te leren en van 1950 tot 1955 studeerde ze

---

⁸² AUK, Sznam osob UK k 1.9. 1983, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

Nederlands en Engels aan de Faculteit filosofie van de Karelsuniversiteit te Praag. Na haar studie begon ze er werkzaam te zijn als lector. In Praag ontmoette ze ook haar toekomstige echtgenoot, televisieregisseur, vertaler en leraar Nederlands Hans Krijt, die Nederland in 1948 was ontvlucht omdat hij geen militaire dienst wilde vervullen in Indonesië.⁸³ In 1956 zijn ze getrouwd.⁸⁴

Hoewel Olga Krijtová uit het Nederlands vertaalde en het Nederlands al in de jaren vijftig doceerde, ging ze pas in 1964 voor de eerste keer naar Nederland. Dit omdat vanaf 1950 de grens gesloten werd en het niet meer mogelijk was om naar landen buiten het Oostblok te gaan. De reisbeperkingen beperkten en bemoeilijkten ook het contact met de collega's binnen het Oostblok.⁸⁵

Olga Krijtová doceerde in 1967, maar haar habilitatie werd pas mogelijk na de 'Fluwelen Revolutie'.⁸⁶ Na de Russische inval in 1968 stapte ze uit de partij wat haar op een vertaalverbod te staan kwam en haar naam mocht nergens meer verschijnen. Toen moest ze een deknaam gebruiken zoals zo veel andere mensen in die tijd. Olga Krijtová leende de naam van een van haar studenten.⁸⁷

---

⁸³ Burger, P.: “Het enthousiasme doet de ruiten rinkelen”. In: *UCP Facultas Philosophica. 75 jaar neerlandistiek in Praag. 75 let nederlandistiky v Praze. Symposion 16-18 maart 1997*, 1997, pp. 15.

⁸⁴ De Bruin, M.: Spisovatelé – rozborly tvorby. Hans Krijt [2009-06-06]. Te zien op: WWW: <<http://www.iliteratura.cz/clanek.asp?polozkaID=9715>>.

⁸⁵ Burger, P.: “Het enthousiasme doet de ruiten rinkelen”. In: *UCP Facultas Philosophica. 75 jaar neerlandistiek in Praag. 75 let nederlandistiky v Praze. Symposion 16-18 maart 1997*, 1997, pp. 15-16.

⁸⁶ Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde. Leden 1886 – heden. Krijtová, Olga [2009-06-06]. Te zien op WWW: <<http://www.kantl.be/index.php?pag=72&pg=1&zoekterm=&sort=11&item=314>>.

⁸⁷ Burger, P.: “Het enthousiasme doet de ruiten rinkelen”. In: *UCP Facultas Philosophica. 75 jaar neerlandistiek in Praag. 75 let nederlandistiky v Praze. Symposion 16-18 maart 1997*, 1997, 1997, pp. 17.

Olga Krijtová blijft nog steeds actief als vertaalster, ze begeleidt afstudeerscripties van de studenten van de Faculteit Geesteswetenschappen en is voorzitter van de commissie voor het afsluitende staatsexamen.⁸⁸

4.4.3 Doceren aan de Karelsuniversiteit en wetenschappelijke studies

Sinds het midden van de jaren vijftig tot het jaar 2001 is haar naam verbonden geweest aan de Karelsuniversiteit. Voor jaren lang gaf ze colleges Nederlandse literatuur en praktische werkcolleges van de Nederlandse taal. Zij had gelegenheid om al onze bekende nederlandici te ontmoeten, want zij gaf lessen toen professor Kalda nog aan de Karelsuniversiteit doceerde, werkte met Přemysl Janota, Bohumil Trnka, Josef Polišenský en had invloed op de nederlandici die nu aan de Faculteit Geesteswetenschappen werkzaam zijn, zoals mevrouw Zdenka Hrnčířová.

Olga Krijtová schreef een groot aantal syllabi voor haar studenten over verschillende perioden van de Nederlandse literatuur, waarbij bijvoorbeeld de *Nizozemská poezie zlatého věku* (Nederlandse poëzie van de Gouden Eeuw, 1982) of *Nizozemská literatura 2. poloviny 19. století* (Nederlandse literatuur van de Tweede helft van de 19de eeuw, 1987) horen. Later publiceerde ze met haar echtgenoot Hans Krijt *Průvodce dějinami nizozemské literatury* (Schets van de Nederlandse literatuur, 1990⁸⁹) dat voor breder publiek geschreven werd en waarin veel poëzie in vertaling te vinden is. Het Tsjechische publiek kon op deze manier met de poëzie van C. Huygens, J. van den Vondel, Van Maerlant, Lucebert en anderen kennis maken.

---

⁸⁸ Hrnčířová, Z.-Krol, E.: De oudste vakgroep Neerlandistiek in Tsjechië te Praag. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 75.

⁸⁹ Vertaling van de naam van het boek gebruikt in Růžičková-Hronová, J.: Het Nederlands in Praag. In: *Ons Erfdeel*, jg. 37, 1994, pp. 620.

Olga Krijtová schreef ook artikelen over de Nederlandse en Vlaamse letterkunde die in verschillende wetenschappelijke tijdschriften, kranten en bundels uitgegeven werden. Heel vaak publiceerde ze haar werk in *Ons Erfdeel*, *Světová literatura*, *Literární noviny* en *AUC*⁹⁰ *Germanistica Pragensia*.

Olga Krijtová is nog steeds een voorzitter van de commissie voor de afsluitende staatsexamens en is begeleider van de bachelor- en masterscripties.⁹¹

4.4.4 Vertalen

De naam van Olga Krijtová is niet alleen met het doceren van de Nederlandse taal en lectuur maar vooral met het vertalen verbonden. Zij vertaalde meer dan tachtig boeken en is steeds actief op dit gebied.

Olga Krijtová vertaalt sinds 1958⁹². Tot haar vertalingen behoort poëzie vooral van Van Maerlant, Van den Vondel, Huygens, Gorter, Slauerhoff, Achterberg, Lucebert en prozawerk van J. Bernlef, Remco Campert, Hugo Claus, Louis Couperus, Miep Diekmann, Harry Mulisch, Jacques Presser, Annie M.G. Schmidt en Jan Wolkers.

Al in 1969 kreeg ze voor haar vertalingen de prestigieuze *Martinus-Nijhoffprijs*. In 2006 ontving ze voor haar vertaling van *De geruchten* (Fámy) van Hugo Claus de Tsjechische ereprijs voor vertalingen, de *Magnesia Litera* en in 2007 de *NLPVF Vertalersprijs* van het *Nederlands Literair Productie en*

---

⁹⁰ Acta Universitatis Carolinae.

⁹¹ Hrnčířová, Z.-Krol, E.: De oudste vakgroep Neerlandistiek in Tsjechië te Praag. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 75.

⁹² NLPVF Vertalersprijs 2007 gaat naar Tsjechische Olga Krijtová [2009-06-06]. Te zien op WWW: <http://www.nlpvf.nl/nl/persberichten/nlpvf_vertalersprijs_2007_gaat.php>.

Vertalingenfonds.⁹³ Ze is lid van de *Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde* en Officier in de Orde Oranje-Nassau.⁹⁴

Olga Krijtová leidde een aantal voortreffelijke vertalers Nederlands-Tsjechisch op. Tussen de nieuwe generatie vertalers die in haar voetsporen treden behoren bijvoorbeeld Petra Schürová, Jana Pellarová, Ruben Pellar en Veronika Havlíková.⁹⁵

---

⁹³ Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde. Leden 1886 – heden. Krijtová, Olga [2009-06-06]. Te zien op WWW: <
<http://www.kantl.be/index.php?pag=72&pg=1&zoekterm=&sort=11&item=314>>.

⁹⁴ Hrnčířová, Z.-Krol, E.: De oudste vakgroep Neerlandistiek in Tsjechië te Praag. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 75.

⁹⁵ Ibid.

4.5 Prof. PhDr. JOSEF POLIŠENSKÝ, DrSc.

(16 december 1915 – 11 januari 2001)

4.5.1 *In het algemeen*

Professor Polišenský was een van de vooraanstaande vertegenwoordigers van de Tsjechische (en ervoor Tsjechoslowaakse) en Europese wetenschap van de twintigste eeuw. Hij was heel bekende historicus en auteur van een aantal wetenschappelijke publicaties, professor aan de universiteit, auteur van leerboeken, organisator van wetenschappelijk werk, publicist, essayist en popularisator van de geschiedenis voor een breder publiek. Hij nam aan veel wetenschappelijke conferenties deel zowel in ons land als in het buitenland.

Zijn hele leven hield hij zich bezig met het probleem van de Dertigjarige Oorlog, Albrecht van Wallenstein en Jan Amos Comenius. Hij was specialist op het gebied van de geschiedenis van de Nederlanden, Groot-Brittannië en Verenigde Staten, Frankrijk onder Napoleon zowel als de geschiedenis van Bohemen. Zijn belangstelling voor de Spaanse en Portugese geschiedenis bracht hem in contact met de geschiedenis van Latijns-Amerika en andere Spaanse en Portugese koloniën.⁹⁶

Zijn werk was ook van groot belang voor de ontwikkeling van de Tsjechische neerlandistiek, want hij interesseerde zich onder andere voor de Dertigjarige Oorlog en Boheems-Nederlandse betrekkingen van de zeventiende eeuw. Hij analyseerde de betrekkingen tussen de revolutionaire Nederlanden en de Boheemse standenopstand en hij bestudeerde het leven en werk van Comenius en

---

⁹⁶ Professor Josef Polišenský was oprichter van de Tsjechische historische studies over Latijns-Amerika, medestichter van het Centrum voor Ibero-Amerikaanse Studie aan de Karelsuniversiteit te Praag en was de eerste leider ervan (1967-1981). Hij was ook medestichter en mededirecteur van het jaarboek *Ibero-Americana Pragensia* (1967-1985).

zijn relatie tot de Nederlanden. Aan de Karelsuniversiteit gaf hij onder andere colleges Nederlandse geschiedenis.

Professor Polišíenský kreeg verschillende prijzen voor zijn werk en was lid van veel buitenlandse wetenschappelijke organisaties, daaronder ook de *Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen*.

Josef Polišíenský publiceerde meer dan honderdtwintig boeken en rond vijftienhonderd wetenschappelijke artikelen⁹⁷ die in belangrijke wereldwijd bekende historische tijdschriften werden uitgegeven.

4.5.2 Levensloop

Josef Polišíenský werd op 16 december 1915 in Prostějov geboren. In 1933-1934 studeerde hij aan de Handelshogeschool te Praag, daarna van 1935 tot 1939 geschiedenis en anglistiek aan de Filosofische faculteit van de Karelsuniversiteit te Praag en in dezelfde tijd bezocht hij ook de Staatsarchiefschool. In 1939 studeerde hij af en in 1947 verdedigde hij zijn proefschrift in de algemene geschiedenis. Vier jaar later werd hij docent en in 1957 werd hij tot professor van de algemene geschiedenis aan de Filosofische faculteit van de Karelsuniversiteit benoemd. In datzelfde jaar behield hij de titel doctor in de geschiedenis.

Hij werkte als gastprofessor aan de Universidad de Chile en bezocht Uruguay, Brazilië, Colombia en Mexico. In 1965 was hij in Cuba en in 1969 werkte hij als gastprofessor aan de University of California in Berkeley. Vanaf 1995 was hij emeritus hoogleraar aan de Karelsuniversiteit.

Professor Polišíenský is op 11 januari 2001 op zesentachtig jarige leeftijd overleden.

---

⁹⁷ Barteček, I.: Josef Polišíenský – mezi Prahou a Olomoucí. Slovo úvodem. In: *Ad honorem Josef Polišíenský 1915-2001*, 2007, pp. 8.

4.5.3 Werk en wetenschappelijke activiteit met betrekking tot de Nederlandse geschiedenis en analyse

De omvang van het wetenschappelijke werk van professor Polišíenský is heel groot en is in onze historiografie zonder weerga. Dat betreft zowel verscheidenheid van de thema's als ook de hoeveelheid van de gepubliceerde resultaten. Josef Polišíenský was een der laatste historici die zich aan de traditie van het brede historische weten hielden. Over het algemeen begonnen de specialisatie en belangstelling in kleinere thema's op de voorgrond te treden.

De kern van zijn werk ligt in de zeventiende eeuw, dus in de tijd toen de Tsjechische geschiedenis heel sterk met de Europese verbonden was. Professor Polišíenský was een der grootste deskundigen van de Dertigjarige Oorlog en de Europese politiek in deze tijd. Van de studies van Polišíenský die de Nederlanden betreffen is het vooral zijn vroege werk *Nizozemská politika a Bílá hora* (De Nederlandse politiek en de Witte Berg, 1958) dat hij als zijn proefschrift verdedigde. Het gaat om een diepgaande analyse van de betrekkingen tussen de Nederlanden en de Tsjechische Opstand. In deze studie schonk hij aandacht aan de banden tussen de Boheemse Standen en Nederlandse Staten-Generaal zoals de enige Tsjechische bondgenoot, het diplomatieke gebeuren en hun ontwikkeling en politiek-militaire overeenkomsten. Hij vergeleek de sociale en economische structuur van de Bohemen en Nederlanden. Hoewel deze twee landen heel verschillend op deze gebieden waren, werden ze door de bedreiging van de Habsburgers, hun gemeenschappelijke vijand bondgenoten.

Een ander thema waarvoor professor Polišíenský zijn hele leven een belangstelling had, was het leven en werk van Jan Amos Comenius. Met zijn naam is de ontwikkeling van de Tsjechische naoorlogse *Comeniologie* verbonden. De kern van zijn interesse was de Europese invloed van Comenius. Het meest systematisch bestudeerde hij de betrekking van Comenius tot de Nederlanden en Engeland. De conclusies van zijn onderzoek over de betrekking van Comenius tot de Nederlanden vatte hij in de publicatie *Komenský v Amsterodamu* (Comenius in Amsterdam, 1970) samen.

Professor Polišenský publiceerde ook een aantal artikelen over de Nederlands-Tsjechische betrekkingen in de zeventiende eeuw en over de betrekkingen van Comenius met de Nederlanden. Daarvan waren dat bijvoorbeeld *Politika nizozemské buržoazie a české povstání 1618—20* (De Politiek van de Nederlandse Bourgeoisie en de Tsjechische Opstand, 1954)⁹⁸, *Comenius, the Angel of Peace and the Netherlands in 1667* (Comenius, de Engel van de Vrede en de Nederlanden in 1667, 1969)⁹⁹, *Kde bydlel J. A. Komenský v Amsterodamu* (Waar J.A. Comenius in Amsterdam woonde, 1973)¹⁰⁰.

Heel typerend voor professor Polišenský en zijn werk was een grote kennis van de Europese historiografie en de oriëntatie in de Europese archieven. Hij werkte veel in de archieven en onderzocht historische bronnen tot de algemene geschiedenis zowel in onze als ook in de buitenlandse archieven. Het materiaal van deze archief-bronnen gebruikte hij voor zijn historische werk. Op grond daarvan bestudeerde hij de sociale structuur en de economische geschiedenis wat hem met de marxistische historiografie verbond. Hij vergeleek dan de situatie bij ons met de andere Europese landen en hij onderzocht de invloed van de situatie in Bohemen op verschillende andere landen en andersom. Behalve dat publiceerde hij wat hij in de archieven vond. In het geval van zijn onderzoek in een van de Nederlandse archieven was dat een artikel *Prameny ke komeniologickému studiu v městském archivu v Amsterodamu* (De Bronnen voor de Comeniologische Studie in het Stadsarchief in Amsterdam, 1959¹⁰¹, 1960¹⁰²).

---

⁹⁸ Zie lijst van de publicaties.

⁹⁹ Zie lijst van de publicaties.

¹⁰⁰ Zie lijst van de publicaties.

¹⁰¹ Zie lijst van de publicaties.

¹⁰² Zie lijst van de publicaties.

4.5.4 Doceren aan de Filosofische faculteit van de Karelsuniversiteit

Professor Poliškenský doceerde aan de Karelsuniversiteit (en ook Palacký Universiteit) de hele periode na de Tweede Wereldoorlog.

Hij behoorde tot diegenen die het principe van de eenheid van doceren en wetenschappelijke onderzoek aan de Karelsuniversiteit na 1948 hooghielden.¹⁰³ Hij combineerde het onderzoek met het doceren en deze twee elementen beïnvloedden elkaar. Professor Poliškenský doceerde de geschiedenis in moeilijke tijden omdat alles meer en meer onder invloed van het regime kwam en daar lag ook de kern van de colleges over de geschiedenis van de twintigste eeuw en over de geschiedenis van Oost-Europa en de Communistische Partij. Professor Poliškenský bood geheel andere colleges aan. Hij richtte zijn blik op de politieke en sociale geschiedenis van West-Europa in de vroegmoderne tijd wat voor de studenten heel interessant was. In dat kader sprak hij over de Amerikaanse revolutie, Engelse puriteinen, Habsburgse politiek, Dertigjarige Oorlog etc. Deze thema's worden nu als eenvoudige verhalen gezien, maar voor de studenten die geen wetenschappelijke of populaire literatuur beschikbaar hadden, was het van groot belang. Op de lezingen met de naam *Geselecteerde thema's van de West-Europese geschiedenis* konden de studenten heel veel horen.

Speciaal voor de studenten neerlandistiek gaf professor Poliškenský colleges *Nederlandse geschiedenis* en verder het college *Inleiding in de geschiedenis en de cultuur*.¹⁰⁴

---

¹⁰³ In de jaren vijftig was het moeilijk om de „Forschung und Lehre“, de traditie van Humboldt, te houden.

¹⁰⁴ AUK, Seznam přednášek UK ZS 1921/22 – ZS 1939/40, LS 1946 – ZS 1949/50, LS 1946 – ZS 1949/50, 1954 – 1992, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

4.6 PhDr. ZDENKA HRNČÍŘOVÁ

(geb. 1940)

4.6.1 *In het algemeen*

Mevrouw Hrnčířová is het huidige hoofd van afdeling Neerlandistiek aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit te Praag. Zij studeerde anglistiek, neerlandistiek en bohemistiek aan de Karelsuniversiteit en later begon zij aan dezelfde faculteit te doceren. Zij werkt ook als tolk en vertaalster en is de medeauteur van het eerste handwoordenboek Nederlands-Tsjechisch. Haar specialisatie is lexicologie en lexicografie en behalve dat geeft zij ook colleges over land en volk en van grammatica.

4.6.2 *Levensloop*

Mevrouw Hrnčířová studeerde anglistiek, neerlandistiek en bohemistiek aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit te Praag. Ze sloot haar studie in 1962 met de titel van gepromoveerd filoloog af. Daarna volgde ze nog tussen de jaren 1965 – 1968 een postuniversitaire studie van mathematische linguïstiek aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit.

Bij haar postuniversitaire studie was ze al bezig met vertalen. Daarnaast werkte zij in de jaren 1965-1968 als vakassistente op de Vakgroep van Talen aan de Economische Hogeschool en in de jaren 1966-1968 als vakassistente aan de Pedagogische faculteit van de Karelsuniversiteit. Na 1968 doceerde ze aan de

Vakgroep van Niet-Slavische Talen aan de Landbouwhogeschool te Praag¹⁰⁵ maar in 1976 moest ze om politieke reden de vakgroep verlaten. Ze begon aan het Staatstalenschool in Praag te doceren waar ze tot en met het jaar 1992 lessen gaf. Sinds 1992 doceert mevrouw Hrnčířová aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit te Praag waar ze in het Instituut voor Germaanse Studies werkzaam is waaronder ook de afdeling Neerlandistiek hoort.¹⁰⁶ Vanaf 1996 is zij hoofd van de afdeling Neerlandistiek en zij doet haar best om de vakgroep verder te ontwikkelen en het contact met Nederland te houden. Mevrouw Hrnčířová werkt sinds 1987 ook als gerechtstolk en gerechtsvertaalster.¹⁰⁷

4.6.3 Wetenschappelijke activiteit en doceren aan de Praagse neerlandistiek

Mevrouw Hrnčířová doceert sinds 1992 aan de afdeling Neerlandistiek en in 1996 werd ze hoofd van de Praagse neerlandistiek. Haar werk is georiënteerd op lexicologie en lexicografie wat ook al lange tijd één van de belangrijke gebieden van het onderzoek en werk van de Praagse neerlandistiek is. Mevrouw Hrnčířová zelf werkte mee aan het eerste handwoordenboek Nederlands-Tsjechisch. Het woordenboek werd in 1989 uitgegeven en de auteurs zijn mevrouw Hrnčířová en de heer Čermák. Het woordenboek telt 55.000 trefwoorden. In 1997 verscheen de nieuwe bewerkte versie ervan waarbij de fouten en de drukfouten verwijderd werden en het bestand geactualiseerd en met 3.000 trefwoorden uitgebreid werd. In het woordenboek wordt nog de spelling volgens de *Woordenlijst der Nederlandse Taal* uit het jaar 1954 aangehouden

---

¹⁰⁵ Vanaf 1995 bekend onder de naam de Česká zemědělská univerzita (Tsjechische Landbouwniversiteit).

¹⁰⁶ Ústav germánských studií. PhDr. Zdenka Hrnčířová [2009-06-10]. Te zien op WWW: <<http://german.ff.cuni.cz/pmwiki/pmwiki.php/Nederlandistika/ZdenkaHrncirova>>.

¹⁰⁷ Ibid.

want toen in Nederland en België de nieuwe spelling van kracht werd, was te laat om nog veranderingen aan te brengen.¹⁰⁸

Mevrouw Hrnčířová geeft vooral colleges lexicologie, morfologie, syntaxis, over „land en volk“ en werkcolleges grammatica. Zij is begeleider van de afstudeerscripties van de studenten neerlandistiek. Behalve doceren houdt ze zich ook met andere dingen bezig die met de studie en haar organisatie verbonden zijn. In de jaren 1993 - 1995 was zij coördinator van de programma's Tempus en Erasmus.¹⁰⁹

Zij nam aan de uitgave van de publicaties *Praagse Perspectieven* deel die de bijdragen van de colloquia van dezelfde naam bevatten.¹¹⁰ Zij publiceerde ook een aantal artikelen op het gebied van haar interesse, waarvan *Tsjechisch-Nederlandse lexicografie*¹¹¹ dat een overzichtelijke analyse van de lexicografische werken van het Nederlands en het Tsjechisch uitgegeven in de Tsjechische Republiek en Nederland, een voorbeeld is. Verder bijvoorbeeld *Metafoor in het Tsjechisch en het Nederlands – eenheid in verscheidenheid*, *Contrastieve analyse van neologismen in het Nederlands en het Tsjechisch*, *Semantische problemen bij het gebruik van Nederlandse werkwoorden* of *Morfologische, syntactische en lexicologische middelen van modaliteit in de schriftelijke zakelijke communicatie*¹¹² en veel andere.

Mevrouw Hrnčířová is ook lid van verscheidene organisaties die de neerlandici verbindt. Het gaat om de *Internationale Vereniging voor Neerlandistiek* (IVN), *Comenius (Vereniging voor Neerlandistiek in Midden- en*

---

¹⁰⁸ Hrnčířová, Z.-Krol, E.: De oudste vakgroep Neerlandistiek in Tsjechië te Praag. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 78.

¹⁰⁹ Ústav germánských studií. PhDr. Zdenka Hrnčířová [2009-06-10]. Te zien op WWW: <<http://german.ff.cuni.cz/pmwiki/pmwiki.php/Nederlandistika/ZdenkaHrnairova>>.

¹¹⁰ Zie de lijst van de publicaties.

¹¹¹ Hrnčířová, Z.: Tsjechisch-Nederlandse lexicografie. In: *UCP Facultas Philosophica. 75 jaar neerlandistiek in Praag. 75 let nederlandistiky v Praze. Symposion 16-18 maart 1997*, 1997, pp. 76-86.

¹¹² Zie de lijst van de publicaties.

Oost-Europa). Daarnaast is zij voorzitter van de vereniging *Overleg Neerlandici van Tsjechië en Slowakije* (ONETS).

4.7 Dr. ELLEN KROL

(geb. 27 oktober 1948)

4.7.1 In het algemeen

Mevrouw Ellen Krol werkt vanaf januari 2002 als hoofddocent op de Karelsuniversiteit te Praag. Zij schrijft artikelen en houdt lezingen op het terrein van haar specialisatie, de Nederlandse letterkunde van de periode 1780-1850.¹¹³ Mevrouw Krol publiceerde veel boeken en artikelen over de literatuur. Zij doceerde aan de universiteiten in Leiden en Nijmegen, nu werkt zij deeltijds aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en is een van degenen die nu voor de ontwikkeling van de afdeling Neerlandistiek aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit te Praag zorg dragen.

4.7.2 Levensloop

Mevrouw Krol is op 27 oktober 1948 in Den Haag geboren. Zij studeerde aan de Faculteit der Letteren van de Universiteit Leiden, waar ze tussen de jaren 1975-1978 werkzaam was als wetenschappelijke assistente aan de Leerstoelgroep Moderne Nederlandse letterkunde. Daar was ze met de biografie van Multatuli tot en met 1978 bezig als assistente van professor H.A. Gomperts. In september 1978 rondde ze haar studie in Nederlandse Taal en Literatuur af.

Van 1978 tot 1980 werkte zij in de bibliotheek van de Universiteit Leiden waar zij een aandeel had in de organisatie van het archief van Nicolaas Beets, een dichter uit de negentiende eeuw.

---

¹¹³ Volgens de e-mail van mw. Ellen Krol van 4 maart 2008.

In 1980-1985 gaf mevrouw Krol colleges Nederlandse literatuur van de negentiende eeuw aan de Katholieke Universiteit Nijmegen.¹¹⁴ Behalve dat doceerde zij in de jaren 1982-1990 ook aan de Faculteit Educatie van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen waar ze colleges Nederlands literatuur, Toegepaste linguïstiek en Retoriek gaf.

Mevrouw Krol kreeg de doctorstitel in de Nederlandse literatuur in maart 1997 aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam. Haar proefschrift was over het thema *De smaak der natie: opvattingen over huiselijkheid in de Noord-Nederlandse poëzie van 1800 tot 1840*.¹¹⁵

Sinds 1990 doceert zij deeltijds de Nederlandse literatuur, toegepaste linguïstiek en retoriek aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Sinds 2002 doceert zij tegelijkertijd aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Kareluniversiteit te Praag waar ze colleges literatuur geeft.¹¹⁶

4.7.3 Wetenschappelijke activiteit en doceren aan de Praagse neerlandistiek

Mevrouw Krol doceert aan de Praagse neerlandistiek sinds januari 2002. Zij geeft colleges literatuur en daarnaast ontplooit zij veel andere activiteiten. Zij is begeleidster van afstudeerscripties van literatuur van de studenten neerlandistiek. Zij kwam ook met de idee om de colloquia *Praagse Perspectieven* te organiseren waar sprekers uit Nederland uitgenodigd worden.¹¹⁷ Het eerste colloquium vond plaats in oktober 2002 en er werden gasten uit Nederland uitgenodigd om lezingen te houden. Het programma van het tweedaagse

---

¹¹⁴ In 2004 is de naam van de Katholieke Universiteit Nijmegen veranderd naar Radboud Universiteit Nijmegen.

¹¹⁵ Zie lijst van de publicatie.

¹¹⁶ Ústav germánských studií. Dr. Ellen Krol. Curriculum vitae [2009-06-10]. Te zien op WWW: <<http://german.ff.cuni.cz/pmwiki/pmwiki.php/Nederlandistika/EllenKrol>>.

¹¹⁷ Hrnčířová, Z.-Krol, E.: De oudste vakgroep Neerlandistiek in Tsjechië te Praag. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, p. 76.

colloquium was “*Reisteksten als onderzoeksobject*“ en “*Debatteren in vrijheid*”. Er worden ook bundels gepubliceerd met de gepresenteerde bijdragen en met bijdragen die wegens tijdgebrek niet konden gehouden worden.¹¹⁸

Mevrouw Krol schreef veel artikelen vooral op het gebied van de literatuur. Daarvan noem ik bijvoorbeeld de artikelen *Verdienste blinkt op Nederlands troon, gelegenheidsgedichten rond de komst van Koning Willem I* (1999), *Beets over het populaire* (2004) of *De Wolff en Dekentraditie in de kritiek van 1786 tot 1836* (2004) en veel andere. Van de publicaties wil ik behalve haar proefeschrift *De smaak der natie: opvattingen over huiselijkheid in de Noord-Nederlandse poëzie van 1800 tot 1840* nog bijvoorbeeld *Huiselijke poëzie* melden.¹¹⁹ Met André Bouwman stelde zij het archief van Nicolaas Beets samen en op grond daarvan werd in 2003 de publicatie *De Beetscollectie te Leiden, Inventaris van papieren en drukken uit het bezit van Nicolaas Beets (1814-1903) berustend in de bibliotheek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde* uitgegeven.

Mevrouw Krol schreef ook veel recensies en daarnaast werd zij verscheidene malen voor verschillende tijdschriften, radio en televisie geïnterviewd.¹²⁰

---

¹¹⁸ Hrnčířová, Z.-Krol, E.: De oudste vakgroep Neerlandistiek in Tsjechië te Praag. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 76-77.

¹¹⁹ Zie de lijst van de publicaties.

¹²⁰ Zie de lijst van de publicaties.

4.8 Prof. Dr. hab. JAN PEKELDER

(geb.1956)

4.8.1 *In het algemeen*

Professor Jan Pekelder werkt als deeltijdhoogleraar Nederlandse taalkunde aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit te Praag. Daarnaast is hij sinds 1 september 2000 hoogleraar synchrone taalkunde van het Nederlands aan de Sorbonne te Parijs.¹²¹ Als gastdocent houdt hij lezingen aan verschillende Europese universiteiten en aan de universiteiten in Indonesië. Hij is expert in syntaxis.

4.8.2 *Levensloop*

Professor Pekelder studeerde aan de Nieuwe Lerarenopleiding te Delft, waar hij in 1978 een tweedegraads acte Nederlands en Frans behaalde. In 1981 behaalde hij de vierjarige Master in de Algemene Taalwetenschap aan de Universiteit René Descartes in Parijs. Daarna haalde hij nog de doctorandustitel in de Nederlandse Taal- en Letterkunde aan de Universiteit Leiden in 1982 en een vijfjarige Master in de Algemene Taalwetenschap en Fonetiek aan de Universiteit van Straatsburg in 1984. In 1992 promoveerde hij aan de Universiteit in Louvain-la-Neuve in België op de interne structuur van de Nederlandse nominale groep en in 1999 habileerde hij onder andere op constituentenvolgorde in het Nederlands aan de Universiteit in Parijs (Sorbonne).

Professor Pekelder heeft veel ervaring met het doceren. Hij was leraar Nederlands en Frans op de middelbare scholen in Nederland in de jaren 1979-

---

¹²¹ E-mail van professor Pekelder van 27 februari 2008.

1983, moniteur voor de Nederlandse taal aan de Universiteit Straatsburg in Frankrijk in 1984 en lector van de Nederlandse taal en cultuur aan de Universiteit Besançon ook in Frankrijk in 1985-1986. In 1986-1992 werkte hij als assistent aan de universiteit waar hij eerder al zijn doctoraat heeft gedaan, aan de Universiteit Louvain-la-Neuve in België. In die tijd werkte hij ook als leraar op de internationale cursus van de Nederlandse taal in Diepenbeek in België. Professor Pekelder doceerde verder als hoofddocent Nederlandse taalkunde aan de Sorbonne te Parijs van 1992-2000. Als leraar nam hij deel aan Zomercursussen Nederlandse Taal en Cultuur in Zeist. Sinds 1 september 2000 is hij hoogleraar synchrone taalkunde van het Nederlands aan de Sorbonne te Parijs en daarnaast werkt hij sinds begin februari 2008 als deeltijdhoogleraar Nederlandse taalkunde aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit te Praag.¹²²

4.8.3 Doceren aan de Karelsuniversiteit

Professor Pekelder doceert sinds 1 februari 2008 als halftijds hoogleraar aan de Karelsuniversiteit. Hij gaat drie keer per semester een week naar Praag, in totaal zes keer per jaar. Hij geeft colleges syntaxis van het hedendaagse Nederlands, Taalontwikkeling, Correctieve Fonetiek en begeleidt masterscripties. Tevens heeft hij twee promovenda.

4.8.4 Wetenschappelijke activiteit

Professor Pekelder heeft zich gespecialiseerd in syntaxis. Op dit terrein publiceerde hij boeken en artikelen die in het Nederlands of het Frans geschreven zijn. Soms gaat het om contrastieve studies waar hij zijn aandacht op het Nederlands en het Frans richt. Een voorbeeld daarvan is het artikel *Contrastiviteit*

---

¹²² Ústav germánských studií. Prof. Dr. hab. Jan Pekelder [2009-06-10]. Te zien op WWW: <<http://german.ff.cuni.cz/pmwiki/pmwiki.php/Nederlandistika/JanPekelder>>.

(2002). Hij publiceerde ook artikelen en boeken betreffende didactiek en gebruik van verschillende leermiddelen bij het leren en doceren van het Nederlands als vreemde taal. Daaronder hoort de publicatie *Toetsen en Teksten. Nederlands voor anderstaligen* (1991 en 1993) en de artikelen *De rationele cloze als schrijfvaardigheidstoets* (1992) of *Tekstgebruik in het beginnersonderwijs aan volwassen leiders van het Nederlands als vreemde taal* (1995). Hij publiceerde ook artikelen over het Nederlands en het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal, zoals het artikel *Op weg naar de 25000-ste kandidaat. De examens van het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal 1990* dat hij in samenwerking met J.W. de Vries in *Publikatieblad Nederlandse Taalunie* (1991) schreef of het artikel *Nederlands voor iedereen. Visies op het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal* (1992).¹²³

Professor Pekelder was en is lid van organisaties die iets met linguïstiek, het Nederlands of Germaanse talen in het algemeen te doen hebben. Aan de Sorbonne was hij directeur van de vakraad Nederlandse taal en aan dezelfde universiteit is hij nog steeds lid van het faculteitsbestuur voor Germaanse talen en lid van de selectiecommissie. In de jaren 2003-2006 was hij ondervoorzitter en vervolgens voorzitter van De Internationale Vereniging voor Neerlandistiek (IVN). Vanaf 2004 is hij ook lid van de redactie van het wetenschappelijke tijdschrift *Internationale Neerlandistiek*.¹²⁴

---

¹²³ Zie lijst van de publicaties.

¹²⁴ Ústav germánských studií. Prof. Dr. hab. Jan Pekelder [2009-06-10]. Te zien op WWW: <<http://german.ff.cuni.cz/pmwiki/pmwiki.php/Nederlandistika/JanPekelder>>.

4.9 Prof. dr. GUY JANSSENS

(geb. 1 juni 1950)¹²⁵

4.9.1 *In het algemeen*

Professor Guy Janssens is hoogleraar Nederlandse taalkunde. Sinds 1993 is hij werkzaam aan de Universiteit van Luik en daarnaast was hij externe professor aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit te Praag. Hij interesseert zich vooral voor geschiedenis van het Nederlands en de hedendaagse geografische en sociale variatie van het Nederlands. Verder heeft hij belangstelling voor de geschiedenis van het onderwijs van het Nederlands in Wallonië. Hij voerde het Nederlands systematisch in op talrijke scholen in het Wallonië en heeft meer dan tweehonderd publicaties op zijn naam staan.

4.9.2 *Doceren aan de Karelsuniversiteit*

Professor Janssens doceerde van 1997 tot 2007 als externe professor aan de Filosofische faculteit van de Karelsuniversiteit te Praag. Toen moest hij daar om gezondheidsredenen mee stoppen. Hij doceerde vooral Geschiedenis en historische grammatica van het Nederlands, maar sommige jaren ook Kennis van land en volk en Sociolinguïstiek van het Nederlands. Verder begeleidde hij vele studenten bij hun afstudeerscripties en nam hij als examinator deel aan de Staatsexamens.¹²⁶

---

¹²⁵ E-mail van prof. Janssens, d.d. 26 juni 2009.

¹²⁶ E-mail van prof. Janssens, d.d. 7 maart 2008.

4.9.3 *Wetenschappelijke activiteit*

Tot de specialisatie van professor Janssens hoort vooral de geschiedenis van het Nederlands, de ontwikkeling van het Nederlands in de twintigste en éérentwintigste eeuw en de hedendaagse geografische en sociale variatie ervan. De laatste jaren verdiept hij zich in de geschiedenis van het onderwijs van het Nederlands in Wallonië, vooral in de negentiende eeuw.¹²⁷ Daarmee is hij bezig in het boek *Het onderwijs van het Nederlands in de Waalse provincies en Luxemburg onder koning Willem I (1814 - 1830). Niets meer dan een boon in een brouwketel?* (2008) dat hij samen met twee collega – neerlandici schreef.¹²⁸ In dit boek is er bronnenmateriaal gebruikt dat uniek is en nooit eerder onderzocht werd. In het boek wordt de tijd van koning Willem I en zijn idee om het Nederlands tot de enige officiële taal te maken, behandeld.

De geschiedenis van het Nederlands is ook het onderwerp van de publicatie *Het Nederlands vroeger en nu* (2005) die hij samen met Ann Marynissen uitgaf. Het gaat om een handboek voor extramurale studenten en docenten maar het kan geschikt worden ook voor studenten van de bachelors Taal- en Letterkunde. Daarin is het ontstaan en de evolutie van het Nederlands, van zijn vroegste voorlopers tot en met zijn tegenwoordige vormen behandeld. De studenten kunnen daarin lezen zowel over de externe als ook interne geschiedenis. In het kader van de externe geschiedenis richtte professor Janssens zijn aandacht op verschillende variëteiten van de Nederlandse taal, zoals dialecten, de standaardtaal en de groepstalen, in hun brede politieke, maatschappelijke en culturele context. Wat de interne geschiedenis betreft, worden er de hoofdlijnen van de ontwikkeling van de klanken en de grammatica beschreven. Daarnaast

---

¹²⁷ Nederlands aan de Universit  de Liège. Guy Janssens [2009-03-11]. Te zien op WWW: <<http://www.nl.ulg.ac.be/personeel/guyjanssens.html>>.

¹²⁸ Interview. Guy Janssens over de geschiedenis van het onderwijs van het Nederlands in Wallonië [2009-03-11]. Te zien op WWW: <<http://74.125.93.132/search?q=cache:4bv6sDg-HpIJ:www.overtaal.be/pdfarchief/janssens.pdf+guy+janssens+Nederlands+in+de+Waalse+provincies+en+Luxemburg&cd=9&hl=nl&ct=clnk&gl=nl>>.

werden er de hedendaagse variëteiten, veranderingen en ook de huidige situatie en toekomst van de Nederlandse taal behandeld.¹²⁹

Professor Janssens publiceerde al veel meer artikelen en boeken, in totaal is hij auteur van meer dan tweehonderd publicaties. De geschiedenis van het Nederlands is ook het onderwerp van zijn boek *Kennismaking met de historische taalwetenschap & Beknopte externe en interne geschiedenis van het Nederlands* (1992) en van verschillende andere publicaties. Van de artikelen op dit thema noem ik minstens *Historisch overzicht van de taalsituatie in Vlaanderen tot 1830*, gepubliceerd in Infobib in 1976, en het artikel *Een Geschiedenis van het Nederlands voor extramurale studenten*. Het artikel werd uitgegeven in het feestbundel *En niemand zo aardig als zij...* dat ter gelegenheid van haar veertigjarig neerlandistiek-jubileum mevrouw Olga Krijtová op 6 december 2001 van mevrouw Zdenka Hrnčířová ontving.

Behalve publicaties betreffende de geschiedenis van het Nederlands schrijft professor Janssens ook artikelen over de buitenlandse neerlandistiek, vooral over de situatie aan de universiteiten, en over de studie van het Nederlands als vreemde taal. Daarnaast nam hij deel aan het werk aan het *Woordenboek der Nederlandsche Taal*. Hij houdt ook lezingen op conferenties over de Nederlandse taal.

---

¹²⁹ Janssens, G. – Marynissen A.: Het Nederlands vroeger en nu [2009-03-11]. Te zien op WWW: http://books.google.nl/books?id=JOo9oNIUcFUC&dq=Janssens+Het+Nederlands+vroeger+en+nu&printsec=frontcover&source=bl&ots=csmM-Jxtwy&sig=G2gB-cdeGxP1HsXsKEQdefHm0Bk&hl=nl&ei=8fI5So2cMdCY1Aetk_zhDQ&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=1.

4.10 Drs. JESSE ULTZEN

(geb. 8 augustus 1961)

4.10.1 In het algemeen

Jesse Ultzen werkt al een aantal jaren als lector Nederlandse taal aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Karelsuniversiteit. Hij schrijft geen wetenschappelijke publicaties maar doceert aan de afdeling Neerlandistiek en daarnaast is hij sinds november 2000 gerechtstolk en gerechtsvertaler voor de Stedelijke Rechtbank van Praag 1.

4.10.2 Levensloop

Jesse Ultzen werd op 8 augustus 1961 in Arnhem geboren. Hij studeerde Slavische talen en literatuur aan de Rijksuniversiteit Groningen in Nederland. In mei 1992 beëindigde hij zijn studie met verdediging van de afstudeerscriptie op het terrein van de Tsjechische literatuur - het poëticisme. Met de Praagse Karelsuniversiteit kwam hij in contact al tijdens zijn studie. Hij was van december 1990 tot en met augustus 1991 in Praag waar hij materiaal voor zijn afstudeerscriptie onderzocht. Een andere reden van zijn verblijf was om zijn kennis van het Tsjechisch te verbeteren. In augustus 1993 nam hij deel aan de Zomerschool voor Slavische studies aan de Karelsuniversiteit te Praag. Daarna legde hij in juni 1999 het staatsexamen van de Tsjechische taal aan de Staatstalschool in Praag af. In februari 2000 slaagde hij voor het Staatsexamen in Nederlands-Tsjechisch vertalen en in november van datzelfde jaar werd hij tot gerechtstolk en gerechtsvertaler voor de Stedelijke Rechtbank van Praag 1 benoemd.

4.10.3 Pedagogische ervaring en doceren aan de Karelsuniversiteit

Sinds 1995 geeft Jesse Ultzen verschillende colleges Nederlandse taal. Ten eerste zijn dat lessen Nederlands van alle niveaus aan de Staatstalschool in Praag, daarna van augustus 2000 tot en met juli 2001 gaf hij werkcolleges vertalen aan de afdeling Neerlandistiek aan de Karelsuniversiteit te Praag. Vanaf september 2005 werkt hij als lector aan de Praagse neerlandistiek waar hij taal oefeningen geeft.

De heer Ultzen publiceert geen wetenschappelijke artikelen maar vertaalt wel. In het vertalen is hij gespecialiseerd in overeenkomsten, zakelijke correspondentie, juridische en technische teksten.¹³⁰

---

¹³⁰ Ústav germánských studií. Jesse Ultzen [2009-03-11]. Te zien op WWW: <<http://german.ff.cuni.cz/pmwiki/pmwiki.php/Nederlandistika/JesseUltzen>>.

4.11 Mgr. LUCIE SEDLÁČKOVÁ

(geb. 1980)

Mgr. Lucie Sedláčková studeerde neerlandistiek en anglistiek aan de Karelsuniversiteit in Praag, waar ze nu werkzaam is bij de vakgroep neerlandistiek. Ze werkt aan haar proefschrift over *Globalisering in het hedendaags Nederlands proza*. Daarnaast geeft ze ook college Nederlandse letterkunde.

Zij publiceerde ook een paar artikelen publiceerde, zoals *Globalisatie in het hedendaags Nederlands proza* (2006) of *Kosmopolitisme in hedendaags Nederlands proza. Representaties van de concepten van het kosmopolitisme in Phileine zegt sorry van R. Giphart en De asielzoeker van A. Grunberg en De koran en het monopolyspel: Arnon Grunbergs Tirza als een beeld van de tijdgeest*.¹³¹

---

¹³¹ Informatie op grond van e-mails met Lucie Sedláčková van 4 maart 2008 en 12 maart 2008.

5 BEGIN VAN DE NEERLANDISTIEK IN BRATISLAVA

5.1.1 Achtergrond

De oudste en lange tijd de enige afdeling Neerlandistiek in Slowakije bestond aan de Comeniusuniversiteit te Bratislava en ook hier is de stichting met de naam van professor Kalda verbonden.

De Comeniusuniversiteit is de oudste Slowaakse universiteit. Ze werd in 1919 opgericht. Ze had een groot invloed op de ontwikkeling van maatschappij, wetenschap en cultuur in Slowakije. Was er bij de start slechts één faculteit, kort na de stichting waren er al drie faculteiten – de Geneeskundige Faculteit (sinds 1919), Juridische Faculteit (sinds 1921) en Faculteit Geesteswetenschappen (sinds 1921). Binnen de laatste genoemde faculteit werd het vakgroep Germanistiek en Anglistiek gesticht.

5.1.2 Professor Kalda en zijn inbreng voor de Slowaakse neerlandistiek

Professor František Kalda is niet alleen als grondlegger van de Praagse neerlandistiek bekend maar toen hij in 1927 een benoeming als hoogleraar Germanistiek, inclusief Neerlandistiek¹³² aan de Comeniusuniversiteit te Bratislava aannam, werd hij ook stichter van de neerlandistiek in Slowakije. Professor Kalda bleef aan de Comeniusuniversiteit werkzaam tot en met het jaar 1959 toen hij gepensioneerd werd en weer terugkeerde naar Tsjechië.

Na 1938 ontwikkelde de geschiedenis van Tsjechië en Slowakije zich in twee verschillende richtingen. Terwijl in Tsjechië het Protektorat Böhmen und

---

¹³² Krijtová, O.: Prof. Dr. Fr. Kalda. In: *Ons Erfdeel*, nr. 3, 1966, pp. 52.

Mähren ontstond, alles onder de controle van Duitsers stond en later de universiteiten gesloten werden, was Slowakije tijdens de Tweede Wereldoorlog een zelfstandige staat. De universiteit in Bratislava bleef ook tijdens de oorlog geopend en werd de enige plek in Centraal-Europa buiten Duitsland waar Nederlands kon worden gestudeerd.¹³³ Tussen de jaren 1939-1945 leidde professor Kalda zowel het Seminarium voor Germaanse Filologie, als ook het Anglistisch Seminarium.¹³⁴

In het kader van zijn lessen in Duitse geschiedenis schonk professor František Kalda ook aandacht aan het Nederduits en het Nederlands.¹³⁵ De vergelijking van deze Germaanse talen weerspiegelde zijn belangstelling voor de contrastieve linguïstiek die op de Westgermanse talen georiënteerd werd en laat ons zien dat ook de in Slowakije gegeven colleges theoretische inslag hadden. Zijn wetenschappelijk werk uit deze tijd is helaas niet beschikbaar omdat het als gevolg van een brand in het Germaans Seminarium verloren is gegaan.¹³⁶

Professor František Kalda vervulde ook hoge functies aan de Slowaakse universiteit. Hij was decaan in het studiejaar 1933-34, daarna in 1934-35 en in 1939-40 was hij vice-decaan.¹³⁷

De op het Nederlands gerichte colleges konden gevolgd worden tot en met 1959 toen professor Kalda gepensioneerd werd en terugkeerde naar Praag. Men kan zeggen dat van 1927 tot en met 1959 er ononderbroken onderwijs Nederlands aan de universiteit te Bratislava gegeven werd.

---

¹³³ Engelbrecht, W.: Klein en toch groot – de neerlandistiek in Polen, Tsjechië en Slowakije verschijnt in *Internationale Neerlandistiek* 2009.

¹³⁴ Engelbrecht, W.: Een beknopt overzicht van de geschiedenis van de Neerlandistiek in Tsjechië en Slowakije. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 72.

¹³⁵ Rakšányiová, J.: De neerlandistiek in Slowakije. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 87.

¹³⁶ Ibid.

¹³⁷ Schwanzer, V.: K sedemdesiatinám profesora Dr. Františka Kaldu. In: *Časopis pro moderní filologii*, jr. 36, 1954, pp. 46.

5.1.3 Opvolgers van Kalda¹³⁸

Professor František Kalda en zijn lezingen en colleges werden een inspiratiebron voor de volgende generatie van neerlandici in Slowakije. Tot zijn studenten hoorden twee van de bekende Slowaakse neerlandici, de germaniste en slowakiste **Júlia Májeková** (1919-1991) en germanist en nordist **Rudolf Gedeon** (1938-2001).¹³⁹

Mevrouw Júlia Májeková volgde de colleges van professor Kalda en na de oorlog vervolgde ze nog haar opleiding in Leiden en werd de enige competente vertaalster uit het Nederlands in het Slowaaks.¹⁴⁰ Haar hele leven bleef ze met het vertalen bezig. Zij vertaalde bijvoorbeeld de werken van Claes, Claus, Coolen, Couperus, Diekmann, Mulisch, Multatuli, Timmermans, Vestdijk en Wolkers.¹⁴¹ Door haar vertalingen begonnen de Nederlandse literaire werken door te dringen tot het Slowaakse publiek in hun moedertaal.

In 1974 kreeg mevrouw Májeková de hoogste Slowaakse onderscheiding voor vertalers *Cena Jána Hollého* (De prijs van Ján Hollý) voor haar vertaling van het werk van A. den Doollaards *Bohovia sa vracajú* (De Goden gaan naar huis). Zij werd ook bekroond met de voor vertalers heel prestigieuze Martinus Nijhoffprijs voor Vertalingen voor haar levenswerk in 1978.¹⁴²

Mevrouw Júlia Májeková was niet alleen een uitstekende vertaalster maar zij schreef ook commentaren, nawoorden en studies.

---

¹³⁸ Meer worden de Kalda's opvolgers door Hana Zástěrová behandeld in het kader van de nieuwe geschiedenis van de Slowaakse neerlandistiek.

¹³⁹ Engelbrecht, W.: Een beknopt overzicht van de geschiedenis van de Neerlandistiek in Tsjechië en Slowakije. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp.72.

¹⁴⁰ Rakšányiová, J.: De neerlandistiek in Slowakije. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 87.

¹⁴¹ Foundation For the Production and Translation of Dutch Literature [2009-05-06]. Te zien op WWW:<<http://www.nlpvf.nl/vertalingendb/search-results1.php?alitetils=1&genre=&naam=&nrows=10&otitel=&taal=&uitgever=&vertaler=1465>>.

¹⁴² Rakšányiová, J.: De neerlandistiek in Slowakije. In: *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, 2007, pp. 88.

6 CONCLUSIE

In mijn scriptie heb ik me met de neerlandistiek in Tsjechië en Slowakije beziggehouden. Concreet schreef ik over de neerlandistiek in Praag en kort meldde ik ook de neerlandistiek in Bratislava tot en met 1959.

De kern van de scriptie heb ik op de neerlandistiek op de Karelsuniversiteit te Praag gericht, die al lange traditie heeft. Hier begon de geschiedenis zowel van de Tsjechische als ook de Slowaakse neerlandistiek geschreven te worden. Ik behandelde eerst de geschiedenis van de Praagse neerlandistiek in het algemeen, zette haar stichting en ontwikkeling in de toenmalige, vooral politieke, situatie en noemde de personen die iets met de Praagse neerlandistiek van doen hadden. Daarnaast was ik met de activiteiten van de Praagse neerlandistiek bezig, waarbij ik iets meer over de wetenschappelijke activiteiten en onderzoek vermeld heb.

Aansluitend werden de bekende Tsjechische neerlandisten behandeld. Ik schonk aandacht aan professor Kalda, zijn leven en inbreng voor de Tsjechische en Slowaakse neerlandistiek en zijn werk heb ik kort beschreven. Hij was de eerste neerlandicus bij ons en zijn werk is alom gewaardeerd. Er zijn ook andere personen meer gedetailleerd behandeld, zoals de professoren Janota, Trnka en Polišínský. Alle drie deze heren traden voor langere tijd op de voorgrond van de Praagse neerlandistiek, hoewel geen van hen een „echte“ neerlandicus was. De eerste twee waren linguïsten en de laatste was vooral historicus. Toch was hun inbreng voor de Tsjechische neerlandistiek van groot belang.

Heel belangrijk was en is nog steeds het werk van de „eerste dame“ van de Tsjechische neerlandistiek, mevrouw Olga Krijtová. Dankzij haar kon het Nederlands als hoofdvak gestudeerd worden, het Tsjechische publiek kon boeken van Nederlandse auteurs in hun moedertaal beginnen te lezen. Voor haar vertalingen kreeg ze ook veel prijzen, daaronder de prestigieuze Martinus-Nijhoffprijs. De invloed op haar studenten was heel groot en veel van hen treden in haar voetsporen. Zij schreef veel artikelen over literatuur die ook gewaardeerd worden. Zij was lange tijd ook het hoofd van de Praagse neerlandistiek.

Van de nieuwe generatie neerlandici schonk ik aandacht aan mevrouw Hrnčířová, die het hoofd van de hedendaagse afdeling Neerlandistiek aan de Karelsuniversiteit te Praag is. Daarnaast is zij de medeauteur van het eerste handwoordenboek Nederlands-Tsjechisch en is met veel andere activiteiten bezig.

Behalve deze personen behandelde ik de personen die nu of kort geleden werken of werkten aan de afdeling Neerlandistiek, zoals mevrouw Krol, de professoren Pekelder en Janssens, lector Ultzen en mevrouw Sedláčková.

Het laatste stuk is aan de neerlandistiek aan de Comenissusuniversiteit te Bratislava gewijd. Dit deel is kort omdat het alleen tot en met 1959 behandeld is en is vooral met één hoofdpersoon verbonden. Het gaat weer om professor Kalda. Daarnaast schonk ik nog een paar woorden aan mevrouw Júlia Májeková, de bekendste Slowaakse vertaalster, die een studente van Kalda was.

7 ANOTACE

Příjmení a jméno autora: Bc. Pavlína Hudečková
Název katedry a fakulta: Katedra nederlandistiky
Filozofická fakulta
Název diplomové práce: Een beknopte wetenschappelijke geschiedenis van de
Tsjechische en Slowaakse nederlandse
(A short scientific history of Czech and Slovak
Netherlandic Studies)
Počet znaků: 130 346
Počet příloh: 9
Počet titulů použité literatury: 57
Klíčová slova: dějiny nederlandistiky
nederlandistika v Praze
nederlandistika v Bratislavě
Kalda, František
Janota, Přemysl
Trnka, Bohumil
Krijtová, Olga
Polišenský, Josef
Hrnčířová, Zdenka
Krol, Ellen
Pekelder, Jan
Janssens, Guy
Ultzen, Jesse
Sedláčková, Lucie

Charakteristika diplomové práce:

Práce podává přehled vývoje české nederlandistiky v Praze, a dále pak nederlandistiky v Bratislavě do roku 1959. První část se zaměřuje na dějiny nederlandistiky na Karlově univerzitě v Praze, další část tvoří medailonky významných nederlandistů a osob, které v současné době působí (nebo v nedávné době působily) na pražské nederlandistice. Poslední krátká část se zabývá počátky nederlandistiky v Bratislavě.

8 LITERATUURLIJST

Literatuur

1. *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis. Facultas Philosophica. Neerlandica III*, UP in Olomouc, Olomouc 2007.
2. *Ad honorem Josef Polišenský 1915-2001*. UP in Olomouc, Olomouc 2007.
3. Decloedt, L.R.G.: De toekomst van het Nederlands in Midden- en Oost-Europa. In: *Ons Erfdeel*, nr. 2, 1998, pp. 295-300.
4. Engelbrecht, W.: 150 Years of Netherlandism in the Czech Republic. In: *Acta Universitatis Wratislaviensis, Nederlandyzm na Śląsku i w krajach ościennych*. Uniwersiteit Wroclawskiego, Wroclaw 2003, pp. 390-397.
5. Engelbrecht, W.: Klein en toch groot – de neerlandistiek in Polen, Tsjechië en Slowakije, verschijnt in *Internationale Neerlandistiek 2009*.
6. Giese, E.: 75 let nederlandistiky v Praze. *Literární noviny*, 19 mei 1999, nr. 20, pp. 8.
7. Janota, P.: Nederlandse woorden in een Tsjechische mond. In: *En niemand zo aardig als zij...Opstellen voor Olga Krijtová*,. 2001, pp. 137-143.
8. Kalda, F.: Niet-schoolse herinneringen van een neerlandist. In: *Ons Erfdeel*, nr. 2, 1967, pp. 97-100.
9. Krijtová, O.: Het Nederlands onderwijs in Tsjechoslovakije. In: *Ons Erfdeel*, nr. 1, 1964, pp.4-7.
10. Krijtová, O.: In memoriam prof. F. Kalda. In: *Ons Erfdeel*, nr. 1, 1969, pp. 151.
11. Krijtová, O.: Prof. Dr. Fr. Kalda. In: *Ons Erfdeel*, nr. 3, 1966, pp. 51-53.
12. Leška, O.: Bohumil Trnka (3.6.1895-14.2.1984). In: *Časopis pro moderní filologii*, jg. 78, nr. 2, 1996, pp. 66-78.
13. Hrnčířová, Z.: Pražská nederlandistika v 81. roce své působnosti. In: *NE-BE*, jg. 4, nr. 4, 2002, pp. 10.

14. Hroch, M.-Válka, J.: K sedmdesátinám prof. Josefa Polišenského. In: *Studia Comeniana et Historica XV*, 1985, pp. 120-125.
15. Nosek, J.: Commemorating professor Bohumil Trnka. In: *Philologica Pragensia*, jg. 27, nr. 4, 1984, pp. 209-210.
16. Nosek, J.: In memory of professor Bohumil Trnka's life and work. In: *Philologica Pragensia*, jg. 28, nr. 3, 1985, pp. 113-115.
17. Nosek, J.: Professor Bohumil Trnka Octogenarian. In: *Časopis pro moderní filologii*, jg. 57, nr. 2, 1975, pp. 159.
18. Nosek, J.: The life and work of professor Bohumil Trnka. In: *Philologica Pragensia*, jg. 14, nr. 1, 1971, pp. 39-41.
19. Nosek, J.: Univ. Profesor dr. Bohumil Trnk DrSc., pětasedmdesátiletý. In: *Časopis pro moderní filologii*, jr. 52, 1970, pp. 210
20. Růžičková-Hronová, J.: Het Nederlands in Praag. In: *Ons Erfdeel*, jg. 37, 1994, pp. 617.
21. Schwanzer, V.: K sedemdesiatinám profesora Dr. Františka Kaldu. In: *Časopis pro moderní filologii*, jg. 36, 1954, pp. 44-46.
22. Terray, E.: In memoriam prof. Františka Kaldu. In: *Časopis pro moderní filologii*, jg. 51, 1959, pp. 239-240.
23. *UCP Facultas Philosophica. 75 jaar neerlandistiek in Praag. 75 let nederlandistiek v Praze. Symposion 16-18 maart 1997*, 1997.

Archiefbronnen

AUK, fonds Filosofická fakulta 1882-1966/1970/, František Kalda, inv.nr. 357, kart. nr. 30.

AUK, Katalogy posluchačů Filosofické fakulty ZS 1902/03 - LS 1906, Filosofové řádní.

AUK, Seznam přednášek UK ZS 1921/22 – ZS 1939/40, LS 1946 – ZS 1949/50, LS 1946 – ZS 1949/50, 1954 – 1992, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

AUK, Osobní stav české University 1912 – 23, 1923 – 24, 1934 – 38, Seznam osob a ústavů c.k. české UKF, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

AUK, Seznam osob University Karlovy k 1.9.1983, collectie Úřední tisky Univerzity Karlovy.

Andere bronnen

Bakalářské studijní obory (stav k dubnu 2009) [2009-06-20].

Te zien op WWW: <<http://www.ff.cuni.cz/FF-336-version1-Bc.pdf>>.

De Bruin, M.: Spisovatelé – rozборы tvorby. Hans Krijt [2009-06-06].

Te zien op: WWW: <<http://www.iliteratura.cz/clanek.asp?polozkaID=9715>>.

E-mail met mw. Hrnčířová, d.d. 13 maart 2008.

E-mail met mw. Hrnčířová, d.d. 16 juni 2009.

E-mail met prof. Janssens, d.d. 7 maart 2008.

E-mail met prof. Janssens, d.d. 26 juni 2009.

E-mail met prof. Pekelder, d.d. 27 februari 2008.

E-mail met mw. Sedláčková, d.d. 4 maart 2008.

E-mail met mw. Sedláčková, d.d. 12 maart 2008.

E-mail met mw. Schürová, d.d. 11 augustus 2008.

Foundation For the Production and Translation of Dutch Literature [2009-05-06].

Te zien op WWW: <<http://www.nlpvf.nl/vertalingendb/search-results1.php?alletitels=1&genre=&naam=&nrows=10&otitel=&taal=&uitgever=&vertaler=1465>>.

InterCorp. Projekt pararelních korpusů Filosofické fakulty Univerzity Karlovy [2009-06-02].

Te zien op WWW: <<http://www.korpus.cz/intercorp/?req=doc:uvod>>.

Interview. Guy Janssens over de geschiedenis van het onderwijs van het Nederlands in Wallonië [2009-03-11].

Te zien op WWW: <<http://74.125.93.132/search?q=cache:4bv6sDg-HpIJ:www.overtaal.be/pdfarchief/janssens.pdf+guy+janssens+Nederlands+in+de+Waalse+provincies+en+Luxemburg&cd=9&hl=nl&ct=clnk&gl=nl>>.

Janota, P.: Uw en mijn ervaringen met het gebruik van computers bij het onderwijs van het Nederlands. In: *Colloquium Neerlandicum 10*, 1998, pp. 329-333. [2007-10-12].

Te zien op WWW:

<http://www.dbnl.org/tekst/_han001198801_01/_han001198801_01_0040.htm>.

Janssens, G. – Marynissen A.: Het Nederlands vroeger en nu [2009-03-11].

Te zien op WWW:

http://books.google.nl/books?id=JOo9oNIUcFUC&dq=Janssens+Het+Nederlands+vroeger+en+nu&printsec=frontcover&source=bl&ots=csmM-Jxtwy&sig=G2gB-cdeGxP1HsXsKEQdefHm0Bk&hl=nl&ei=8fI5So2cMdCY1Aetk_zhDQ&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=1>.

Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde. Leden 1886 – heden.

Krijtová, Olga [2009-06-06].

Te zien op WWW:

<<http://www.kantl.be/index.php?pag=72&pg=1&zoekterm=&sort=11&item=314>>.

Magisterské studijní obory (stav ke dni 10. března 2008) [2009-06-20].

Te zien op WWW: <<http://www.ff.cuni.cz/FF-336-version1-Mgr.pdf>>.

Nederlands aan de Universit  de Liège. Guy Janssens [2009-03-11].

Te zien op WWW: <<http://www.nl.ulg.ac.be/personeel/guyjanssens.html>>.

Nieuwsbrief Internationale Vereniging voor Neerlandistiek [2009-02-01].

Te zien op WWW:

<http://www.ivnnl.com/library/IVN_krant_okt%202008_def.pdf>.

NLPVF Vertalersprijs 2007 gaat naar Tsjechische Olga Krijtová [2009-06-06].

Te zien op WWW:

<http://www.nlpvf.nl/nl/persberichten/nlpvf_vertalersprijs_2007_gaat.php>.

Slovník osobností jazykovědné bohemistiky [2009-02-01].

Te zien op WWW: <kcjl.modry.cz/studenti/slovník/Janota_Premysl.doc>.

Ústav germánských studií. Dr. Ellen Krol. Curriculum vitae [2009-06-10].

Te zien op WWW:

<<http://german.ff.cuni.cz/pmwiki/pmwiki.php/Nederlandistika/EllenKrol>>.

Ústav germánských studií. Prof. Dr. hab. Jan Pekelder [2009-06-10].

Te zien op WWW:

<<http://german.ff.cuni.cz/pmwiki/pmwiki.php/Nederlandistika/JanPekelder>>.

Ústav germánských studií. Jesse Ultzen [2009-03-11].

Te zien op WWW:

<<http://german.ff.cuni.cz/pmwiki/pmwiki.php/Nederlandistika/JesseUltzen>>.

Ústav germánských studií. PhDr. Zdenka Hrnčířová [2009-06-10].

Te zien op WWW:

<<http://german.ff.cuni.cz/pmwiki/pmwiki.php/Nederlandistika/ZdenkaHrncirova>>.

Ústav germánských studií. Přijímací řízení na rok 2009/2010 [2009-06-06]

<<http://german.ff.cuni.cz/pmwiki/pmwiki.php/Nederlandistika/PrijimaciRizeni>>.

Verloop en geleding van de studie [2009-05-06].

Te zien op WWW: <<http://nederlandistika.ff.cuni.cz/vgsnl.html>>.

9 SUMMARY

This Master diploma thesis entitled *Een beknopte wetenschappelijke geschiedenis van de Tsjechische en Slowaakse neerlandistiek* (A short scientific history of Czech and Slovak Netherlandic Studies) deals with the history of Netherlandistics in the Czech Republic and Slovakia.

The thesis is viewed as the first out of two volumes, dealing with the beginnings, further development and functioning of Netherlandistics in our country. An integral part of the thesis is represented by brief descriptions of important persons who worked or still work at the departments, as well as a summary of their work and contribution to development of a department or possibly Netherlandistics in our country (including Slovakia).

As for the content, this work concentrates on the complete history of Netherlandistics in Prague and includes marginally also the beginnings of Netherlandistics in Bratislava. However, the core of the thesis is description of creation, further development and functioning of Netherlandistics in Prague. The work can be divided into two or three parts. The first part deals with the history of Netherlandistics in Prague in general, from the very beginning until now, including description of the current state of studies, composition of the department and its activities. The following part is dedicated to important persons associated with the Czech Netherlandistics and persons who currently teach (or taught not a long time ago) at the department of Netherlandistics in Prague, including a brief outline of their scientific activities. Ms. Rakšányiová is not included herein, as here activity is associated more with the modern history of Komenský University in Bratislava and will be included in the second volume, i.e. in the diploma thesis of my colleague Hana Zástěrová.

Conclusion of the thesis deals with origins of Netherlandistics at Komenský University in Bratislava. Professor Kalda is mentioned here and a certain part is dedicated to Ms. Júlia Májeková, the most famous Slovak translator of Dutch literature.

The development of Netherlandistics in Prague is seen in the framework of historical context, as it determined significantly possibilities of the University and Netherlandistics itself as well.

The description of history begins by professor František Kalda, who is closely connected with the beginnings of Netherlandistics in our country. The very beginning of Netherlandistics dates back to 1919, when Mr. Kalda started to teach at the University of technology in Prague. History of Netherlandistics at Charles University then dates back to 1921, when prof. Kalda started to teach at the Faculty of Arts of Charles University.

Professor Kalda is not connected only with Netherlandistics in the Czech Republic, but also in Slovakia. He can be considered founder of Netherlandistics at the newly opened Komenský University in Bratislava, where he taught from 1927. During the whole pre-war period, it was possible to study Dutch only within English or German studies, not as a main subject. The studies themselves were also completely different than today. It was possible to attend lectures, the character of which was theoretical and concentrated on comparison of different, mainly linguistics, phenomena with other Germanic languages. Practical lectures appeared only in the post-war period.

The work of professor Bohumil Trnka, who went down in history of Netherlandistics thanks to creation of first textbooks of Dutch, was also an important contribution. An important person in this field was also prof. Přemysl Janota, famous Czech linguist, who made it possible, together with Olga Krijtová, for students of Charles University to study Dutch since 1968 as a main subject, within the framework of Germanic studies. Ms. Krijtová our most famous Netherlandist, who became famous especially thanks to her literary translations. She has already translated more than eighty volumes and received a number of prizes for her translation activities, both in our country and abroad. The most important is probably the Martinus-Nijhoffprijs, received in 1969. Olga Krijtová worked at the department of Netherlandistics in Prague for several years, for a long time even as a head of thereof. In the nineties, she was substituted by Ms. Hrnčířová, who is a head of the department until now. The name of prof. Polišenský is also closely connected with Netherlandistics in Prague; the professor is our best expert on the history of Thirty-

year war and J.A. Comenius and great specialist in the seventeenth century and, among others, Czech-Dutch relations in that period.

In the course of its existence, Netherlandistics in Prague attracts also many foreign lecturers, such as for example Mr. Weevers or Ms. Vorrink before the beginnings of communism and Hanny Visser, Aukje Spoelstra or Ms. Krol after 1989. Ellen Krol works at Charles University until now.

The portraits are dedicated to persons who contributed significantly to the development of Netherlandistics and also to persons who still work there. More attention is paid to the life and pedagogical and scientific activity of professors Kalda, Janota, Trnka and Polišínský and also to associate professor Krijtová, Ms. Hrnčířová, Ms. Krol, professors Pekelder and Janssens. Lecturer Jesse Ultzen and Miss Sedláčková are also mentioned in detail.

The final part briefly describes the beginnings of Netherlandistics in Bratislava, professor Kalda again and also his student, later famous Slovak translator Júlia Májeková.

10 RESUMÉ

Tato diplomová magisterská práce s názvem *Een beknopte wetenschappelijke geschiedenis van de Tsjechische en Slowaakse nederlandse studies* (A short scientific history of Czech and Slovak Netherlandic Studies) se zabývá dějinami nederlandistiky v Čechách a na Slovensku.

Práce je koncipována jako první ze dvou svazků, zabývajících se počátky, dalším vývojem a fungováním zdejších nederlandistik, jakož i jejich zaměřením a vědeckou činností. Nedílnou součástí práce jsou i medailonky významných osob, které na katedrách působily nebo stále ještě působí a také shrnutí jejich práce a přínosu pro rozvoj dané katedry, případně obecně pro vývoj nederlandistiky na našem území (včetně Slovenska).

Obsahově se tato část zaměřuje na kompletní dějiny nederlandistiky v Praze a zahrnuje okrajově také počátky nederlandistiky v Bratislavě. Jádro práce však tvoří vznik, další vývoj a fungování pražské nederlandistiky. Práce jde tematicky rozdělit do dvou, respektive tří částí. První část se zabývá obecně dějinami nederlandistiky v Praze od svých počátků až do současnosti, včetně popisu současného stavu studia, složení katedry a jejich aktivit. Následuje část věnovaná výrazným osobnostem české nederlandistiky a osobám, které v současné době vyučují (nebo v nedávné době vyučovaly) na pražské nederlandistice, a to včetně krátkého nástinu jejich vědecké činnosti. Není zde zahrnuta osobnost paní Rakšányiové, protože její činnost je více spjata s moderní historií Komenského univerzity v Bratislavě, a bude tak obsahem druhého dílu, tedy diplomové práce mé kolegyně Hany Zástěrové.

Závěr práce je věnován právě počátkům nederlandistiky na Komenského univerzitě v Bratislavě. Zde je zmíněn opět profesor Kalda a pár slov je věnováno také paní Júlíi Májekové, nejznámější slovenské překladatelce nizozemské krásné literatury.

Vývoj nederlandistiky v Praze je zasazen do historického kontextu, protože ten z velké části určoval i možnosti univerzity, jakož i přímo samotné nederlandistiky.

Dějinný popis začíná osobností profesora Františka Kaldy, který je s počátky nederlandistiky u nás neodmyslitelně spjat. Úplné počátky nederlandistiky u nás spadají do roku 1919, kdy Kalda začal vyučovat na Technické univerzitě v Praze. Dějiny nederlandistiky na Karlově univerzitě se pak píšou od roku 1921. Tehdy profesor Kalda začal působit na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

Osobnost profesora Kaldy se nepojí pouze s nederlandistikou na českém území, ale také na Slovensku. Profesor Kalda se dá rovněž považovat za zakladatele nederlandistiky na tehdy nově otevřené Komenského univerzitě v Bratislavě, kde působil od roku 1927. Po celé předválečné období se nizozemština dala studovat pouze v rámci studia anglistiky nebo germanistiky a ne jako hlavní obor. I studium mělo zcela jiný charakter než dnes. Bylo možné navštěvovat přednášky, jejichž charakter byl spíše teoretický a zaměřený na srovnávání různých, zejména lingvistických jevů s jinými germánskými jazyky. Praktické lekce se začaly objevovat až v poválečném období.

Velkým přínosem byla také práce profesora Bohumila Trnky, který se zapsal do dějin nederlandistiky zejména tvorbou prvních učebnic nizozemštiny. Významná byla také činnost profesora Přemysla Janoty, významného českého lingvisty, který se společně s Olgou Krijtovou zasloužili o to, že se na Karlově univerzitě dala od roku 1968 nizozemština studovat v rámci germanistiky jako hlavní obor. Paní Krijtová je vůbec naše nejznámější nederlandistka, která se proslavila především svými literárními překlady. Dosud přeložila více než osmdesát publikací a za svou překladatelskou práci získala celou řadu ocenění u nás i v zahraničí. Nejvýznamnější je asi ocenění Martinus-Nijhoffprijs, které získala již v roce 1969. Paní Olga Krijtová působila na pražské nederlandistice řadu let, a dokonce stála po dlouhou dobu v jejím čele. V devadesátých letech ji poté vystřídala paní Hrnčířová, která je v čele pražské nederlandistiky dodnes. S pražkou nederlandistikou je nerozlučně spjata i jméno profesora Polišenského, našeho největšího odborníka na dějiny Třicetileté války a osobu J.A. Komenského a výborného znalce sedmnáctého století a mimo jiné česko-nizozemských vztahů té doby.

V průběhu své existence přilákala pražská nederlandistika i řadu zahraničních lektorů, jako byli například pan Weevers nebo paní Vorrinková v období před

nástupem komunismu, nebo Hanny Visser, Aukje Spoelstra nebo paní Krolová po roce 1989. Ellen Krolová působí na Karlově univerzitě dodnes.

Medailonky jsou věnovány osobám, které se zasloužily velkou měrou o rozvoj nederlandistiky, a také osobám, které tam v současnosti působí. Více je popsán život, pedagogická a vědecká činnost profesora Kaldy, Janoty, Trnky a Polišenského, dále pak paní docentky Krijtové, paní Hrnčířové, Krolové, profesora Pekeldera a Janssense. Podrobněji je zmíněn také lektor Jesse Ultzen a slečna Sedláčková.

Závěrečná část se v kostce věnuje počátkům nederlandistiky v Bratislavě, opět profesoru Kaldovi a jeho žačce, pozdější známé slovenské překladatelce Júlii Májekové.

11 Afkortingenlijst

AUC	Acta Universitatis Carolinae
AUK	Archiv Univerzity Karlovy (Archief van de Karelsuniversiteit)
ČsČH	Československý časopis historický (Tsjechoslowaakse geschiedkundige tijdschrift)
KČSN	Královská česká společnost nauk (Tsjechisch Koninklijk Wetenschappelijk Genootschap)
LS	Letní semestr (zomersemester)
UCP	Universitas Carolina Pragensis
UK	Univerzita Karlova (Karelsuniversiteit)
UP	Univerzita Palackého (Palacký Universiteit)
ZS	Zimní semestr (wintersemester)

12 BIJLAGEN

Selectie uit de publicaties van enkele Praagse neerlandici

Lijst van de publicaties - PhDr. Zdenka Hrnčířová

Lijst van de publicaties – Prof. PhDr. Přemysl Janota, CSc.

Lijst van de publicaties – Prof. Dr. František Kalda

Lijst van de publicaties - Doc. Olga Krijtová

Lijst van de publicaties – Doc dr. Ellen Krol

Lijst van de publicaties - Prof. Dr. Jan Pekelder

Lijst van de publicaties – Prof. PhDr. Josef Polišenský, DrSc

Lijst van de publicaties – Mgr. Lucie Sedláčková

Lijst van de publicaties - Prof. PhDr. Bohumil Trnka

Lijst van de publicaties - PhDr. Zdenka Hrnčířová¹⁴³

1. Toetsen van de productieve taalvaardigheden in het vreemde talenonderwijs. In: *Acta universitatis Carolinae . Philologica 2, Germanica Pragensia XII*, Praag 1994, pp.67-74.
2. Het Nederlands-Tsjechische woordenboek. In: *Acta Universitatis Wratislaviensis*, nr.1651, Wrocław 1994, pp.137-142.
3. *Van binnenuit en van buitenaf* (collectief, redactie). Utrecht 1994.
4. Je nizozemština skutečně t.zv. malý jazyk? In: *Tvar*, nr. 12, Praag 1995.
5. Didactische handleiding voor het onderwijs van het Nederlands als vreemde taal. In: *II Acta Comenii Amos I, Acta Universitatis Palackianae Olomouensis, Germanica-IX*, Olomouc 1997, pp.103-107.
6. *Nizozemsko-český slovník (Nederlands-Tsjechisch woordenboek)* (met František Čermák). Praag 1997.
7. Tsjechisch-Nederlandse lexicografie. In: *Handelingen symposion 75 jaar neerlandistiek*, Praag 1997, pp. 76-86.
8. Nizozemština, holandština nebo vlámština? In: *Literární noviny*, nr. 19, Praag 1998, pp. 5.
9. Metafoor in het Tsjechisch en het Nederlands – eenheid in verscheidenheid. In: *Acta Comenii Amos III*, Bratislava 2000, pp. 98-105.

---

¹⁴³ Deze lijst ontstond volgens de lijst gestuurd door mevrouw Hrnčířová aan mij.

10. Contrastieve analyse van neologismen in het Nederlands en het Tsjechisch. In: *Acta Comenii V*, Praag 2001, pp. 161-169.
11. Semantische problemen bij het gebruik van Nederlandse werkwoorden. In: *Acta Comenii, Amos VI*, Wrocław 2002, pp. 59-65.
12. Morfologische, syntactische en lexicologische middelen van modaliteit in de schriftelijke zakelijke communicatie. *Praagse perspectieven 2*, Praag 2004, pp. 119-131.
13. Somatische fraseologische uitdrukkingen in het Nederlands en het Tsjechisch. In: *Thesaurus polyglottus*, Wrocław 2004, pp. 151-159.
14. Fraseologische uitdrukkingen en identiteit. In: *Culturele identiteit in het nieuwe Europa*, Warschau 2006, pp.323-331.
15. *Nederlandse oude drukken (1500-1800) in Bohemen, Moravië and Silezië.* (collectief), Wrocław 2006, pp. 6-9, pp.137-143.

Redactie:

Handelingen symposium 75 jaar neerlandistiek, Karelsuniversiteit Praag 1997.

Acta Comenii Amos V, Praag 2001.

Praagse Perspectieven 1, Karelsuniversiteit Praag 2003.

Praagse Perspectieven 2, Karelsuniversiteit Praag 2004

Praagse Perspectieven 3, Karelsuniversiteit Praag 2005.

Praagse Perspectieven 4, Karelsuniversiteit Praag 2006.

Deelname – coördinatie van projecten :

- Tempus Phare Implementing ECTS in the language faculties (CME-97-3081)
- Lingua 57981 Business Dutch
- Oude drukken 1500 - 1800

De begeleider van de hieronder gemelde diplomascripties¹⁴⁴:

1999

- Ebertová, Anna: *Verschillen/overeenkomsten tussen het Nederlands in Nederland en dat in Vlaanderen : een taalvergelijkende analyse van post- en bankfolders.*
- Kotherová, Tereza: *Tussenstation nieuwe spelling : de ontwikkeling van de Nederlandse spelling en de nieuwe spelling in het bijzonder.*
- Ondřej, Lukáš: *Empirický výzkum nizozemských přísloví na základě korespondence s některými českými příslovími : s cílem vytvoření základů paremiologického minima nizozemštiny.*
- Vojtová, Martina: *De invloed van het Engels op de Nederlandse politieke taal van tegenwoordig. Současný anglický vliv na nizozemštinu zvláště v oblasti politického jazyka.*

2000

- Lajčíková, Zuzana: *Modalita v nizozemštině a v češtině.*

---

¹⁴⁴ Diplomové práce – Nerderlandistika, Nordistika. [2007-12-22]. Te zien op WWW: <<http://german.ff.cuni.cz/index.php?id=93499&PHPSESSID=2ae8c3e455541d34884955fd6168cba0>>

De naam van de begeleiders van de scripties is te zoeken op WWW: <http://ckis.cuni.cz/F/8PKVE951V64D19JR61BQER2QHXPYT12TR4HQD4VXX6RXVT2JYA-35103?func=find-a-0&local_base=pppff>.

2002

- Řepková, Jana: *Nederlandse vergelijkingen : een structurele en semantische analyse van concreet materiaal.*
- Vilímová, Kateřina: *Theorie en praktijk van Nederlandse collocaties.*

2004

- Bayerová, Eva: *Beroepsaanduidingen in Nederlandse en Duitse personeelsadvertenties.*
- Leinweberová, Lucie: *Ekvivalence nizozemských somatických frazeologických jednotek a jejich českých protějšků.*

2005

- Kožušníková, Lenka: *Het lot van Engelse woorden in het Nederlands : over het komen, inburgeren en verdwijnen van Engelse ontleningen.*

2006

- Buršíková, Kristýna: *Equivalentie van fraseologismen met kat of / en hond in het Tsjechisch en het Nederlands.*

2007¹⁴⁵

- Borůvková, Markéta: *Binominale Constructies in het Nederlands.*
- Endrlová, Jana: *Reclametaal in het Nederlands - Analyse van de eerste zinsplaats, Aanloop, Uitloop in Nederlandstalige Reclameslogans.*

---

¹⁴⁵   Témata   prací   [2009-06-01].   Te   yien   op   WWW:
<[https://is.cuni.cz/studium/dipl_st/index.php?fak=11210&sekce=AFG&ustav=21-UGS&dobor=NIZ&vedouci=&stupr=&fulltext=&fulltext_kde\[\]=nazev&skr=&skr_obhajeni=&dtyp=&kterep=all&pocet=&f=find&do=main&f=Najdi](https://is.cuni.cz/studium/dipl_st/index.php?fak=11210&sekce=AFG&ustav=21-UGS&dobor=NIZ&vedouci=&stupr=&fulltext=&fulltext_kde[]=nazev&skr=&skr_obhajeni=&dtyp=&kterep=all&pocet=&f=find&do=main&f=Najdi)>

Lijst van de publicaties – Prof. PhDr. Přemysl Janota, CSc.

1. *Kapesní nizozemský slovník (Tsjechisch zakwoordenboek)*. (met Krijt, Hans). Praag 1997.
2. *Nizozemština: dovolená? Vezmi mě s sebou*. Praag 1994.

Redactie:

Phonetica Pragensia

De begeleider van de hieronder gemelde diplomascripties¹⁴⁶:

1985

- Ben Salemová, Alexandra. *Vývoj a současný stav afrikánštiny*.
- Nouzová, Marta. *Neologismy v současné nizozemštině*.

---

¹⁴⁶ Diplomové práce – Netherlandistika, Nordistika. [2007-12-22]. Te zien op WWW: <http://german.ff.cuni.cz/index.php?id=93499&PHPSESSID=2ae8c3e455541d34884955fd6168cba0>

.
De naam van de begeleiders van de scripties is te zoeken op WWW: http://ckis.cuni.cz/F/8PKVE951V64D19JR61BQER2QHXPYT12TR4HQD4VXX6RXVT2JYA-35103?func=find-a-0&local_base=pppf.

Lijst van de publicaties – Prof. Dr. František Kalda¹⁴⁷

1. Hnutí jihonizozemské. In: *Hlídky času*, Praag 1911.
2. Otázky náboženské v hollandské literatuře. In: *Český bratr*, Praag 1912 – 1914.
3. Meine Reisen nach Holland und Engeland. In: *Union*, 1913.
4. Zur Beatrix-Legende. In: *Union*, 1913.
5. K nizozemské deklinaci. In: *Časopis pro moderní filologii a literaturu*, jg. 4, Praag 1914, pp. 174–175.
6. Das niederländische Drama. In: *Union*, 1914.
7. Zum Genter Besuch. Vondels Joseph in Dothan. In: *Union*, 1914.
8. Aus niederländischen Kolonialgebieten. In: *Union*, 1914.
9. Die dumme Doortje. In: *Union*, 1915.
10. Nederlands Kriege in der niederländischen Literatur. In: *Union*, 1916.
11. Vlámské písemnictví a jeho poměr k nizozemštině. In: *Osvěta*, jg. 47, nr. 8, Praag 1917, pp. 486-494.
12. O jihoafrické nizozemštině. In: *Časopis pro moderní filologii a literaturu*, nr. 2, Praag 1918.
13. Pokusy o řešení „belgické otázky“ v dobách minulých. In: *Osvěta*, jg. 48, nr. 10, Praag 1918, pp. 577-588.
14. C. Louis Leipoldt. Příspěvek k dějinám jihoafrické řeči a literatury. In: *Časopis pro moderní filologii a literaturu*, jg. 7, Praag 1921, pp. 84-91, pp. 157-165, pp. 217-223, pp. 284-288.
15. *Západogermánská flexe se zvláštním zřetelem k nizozemštině*. Praag 1921.
16. *Holandsko* (medewerking, Světová politická příručka). Praag 1921.
17. O významu zjednodušeného pravopisu pro jižní Nizozemí. In: *Časopis pro moderní filologii a literaturu*, Praag 1922/3.
18. Nástin práce „Západogermánská flexe zejména rodového se zvláštním zřetelem k nizozemštině“. In: *Časopis pro moderní filologii a literaturu*, jg. 9, Praag 1923, pp. 51-56.

---

¹⁴⁷ Bij professor Kalda was niet mogelijk om volle citaties bij alle publicaties te vinden.

19. Over den ontwikkelingsgang van de verbuiging der germaansche zelfstandige naamwoorden. In: *Věstník KČSN* 1923.
20. O vyučování Nizozemců češtině. 1923.
21. S-klanken en s-letters in 't Duitsch en Nederlandsch. Brussel 1927.
22. Historický nástin severských řečí. Bratislava 1929.
23. Beiträge zur deutsch-niederländischen Lexikologie. In: *Xen. Pragensia*, Praag 1929.
24. Infinitiv dnešních jazyků germánských. In: *Sborník Filosofické fakulty Univerzity Komenského*, Bratislava 1929, pp. 1-16.
25. Poměr dánsko-šlesvický a holandsko-vlámský pod zorným úhlem ČSR. In: *Nové Čechy*, Praag 1929.
26. Zur niederländischen und deutschen Sagenepik des Mittelalters. Praag 1929.
27. Ortoepie a ortografie samohlásek a dvojhásek v němčině a nizozemštině. In: *Časopis pro moderní filologii*, jg. 16, nr 1-2, Praag 1931.
28. Praeterito-paresentia v němčině a nizozemštině a vývoj jejich konjugačního systému. In: *Spisy Filosofické fakulty University Komenského*, Bratislava 1936, pp. 27-?
29. Vereinfachte Rechtschreibung oder vereinfachte Schriftsprache. In: *Linguistica Slovaca*, nr. 1-2, Bratislava 1939 – 1940.
30. Niet-schoolse herinneringen van een neerlandist. In: *Ons Erfdeel*, jg. 11, nr. 2, 1967, pp. 97-100.
31. Indikativ a konjunktiv v němčině a nizozemštině. In: *Časopis pro moderní filologii*, jg. 26, Praag 1940.
32. Druhá osoba v systému slovesné flexe nizozemské. In: *Listy filologické*, Praag 1940.
33. Zum System der niederländischer Mutae. In: *Linguistica Slovaca*, nr. 3, Bratislava 1941.
34. Zeit und Zahl des neuhochdeutschen un neuholländischen Verbums. In: *Časopis pro moderní filologii, Philologica Pragensia*, jg. 38, nr. 1, Praag 1956.
35. De Nederlandse vokalen en diftongen (met name „langdiftogen“). In: *Časopis pro moderní filologii*, Praag 1965.

Lijst van de publicaties¹⁴⁸ - Doc. Olga Krijtová

Publicaties

Průvodce dějinami nizozemské literatury (met H. Krijt). Praag 1990.

Leerboeken

1. *Česko-nizozemská konverzace - tlumočnická průprava*. Praag 1978.
2. *Česko-nizozemské rozhovory - základní konverzace*. Praag 1982.
3. *Čítanka nizozemských textů*. Praag 1964.
4. *Nizozemská literatura od doby paruk po hnutí Osmdesátníků*. Kareluniversiteit, Praag 1985.
5. *Nizozemská literatura 2. poloviny 19. století*. Praag 1987.
6. *Nizozemská poezie zlatého věku*. Praag 1982.
7. *Nizozemské reálie, podklady pro cvičení v jazykové laboratoři*. Praag 1988.
8. *Nizozemština, jazyk dvaceti miliónů Nizozemců a Vlámů* (met O. Vandeputte). Rakkem 1992.
9. *Pozvání k překladatelské praxi*. Karolinum, Praag 1996.
10. *Učebnice holandštiny* (met prof. B. Trnka). Praag 1962.
11. *Učebnice nizozemštiny* (met prof. B. Trnka). Praag 1968.
12. *Učebnice nizozemštiny 2*. Praag 1995.
13. *Úvod do studia dějin a kultury Nizozemí* (met prof. J. Polišenský). Praag 1964.

---

¹⁴⁸ Publicaties zijn van de lijst van de bibliografiën van Olga Krijtová maar bijgewerkt en aangevuld.
Bron: Olga Krijtová – publikační činnost [online, 2008-01-07], te zien op WWW:
<<http://www.iliteratura.cz/clanek.asp?polozkaID=9727>>.

Artikelen

1. Alternativní čtení pro děti. In: *Zlatý máj*, nr. 9, Praag 1980, pp. 562-564.
2. De arbeid - moeder der vooruitgang. In: *AUC Germanistica Pragensia VIII*, 1980, pp. 31-46.
3. Balíček současné nizozemské literatury. In: *Světová literatura* nr. 6, 1957, pp. 253-25.
4. Bevolkte eenzaamheid. In: *AUC Germanistica Pragensia VI*, 1972, pp. 33-43.
5. Blíže k Anně, básníci! In: *Světová literatura*, nr.3, 1987, pp. 242-244.
6. Een bijzondere ervaring met Nederlandse boeken in Tsjechoslowakije. In: *Ons Erfdeel*, nr. 2, 1968, pp. 184-185.
7. Bilanční věk nizozemské literatury. In: *Světová literatura*, nr. 2, 1984, pp. 225-239.
8. Cudnost nebo pruderie? In: *Tvorba*, nr.12, 1989, pp. 253-254.
9. Globálně bilingvní a vizualizující postup při výuce cizích jazyků. In: *Cizí jazyky ve škole*, Praag 1975-76, nr.3, pp. 139-142.
10. Hoe hodiecentrisch moeten (mogen) de literaire colleges zijn. In: *Didactiek van de Nederlandse Taal en Cultuur in Midden en Oost-Europa*, Olomouc 1997.
11. I osmdesátá léta mají již svou historii. In: *Světová literatura*, nr. 4, 1983, pp. 236-238.
12. Identita člověka v současné nizozemské literatuře. In: *Světová literatura*, nr. 4, 1979, pp. 252.
13. Iets over het Nederlandse boek in Tsjechoslowakije, In: *Ons Erfdeel*, nr. 4, 1966. pp. 46.
14. Je literatuře třeba pouliční vřavy? In: *Světová literatura*, nr. 4, 1982, pp. 240-242.
15. Je možno kolektivně překládat rozsáhlejší literární dílo? In: *AUC Slavica Pragensia* 1980, pp. 253-257.
16. Je tomu již dávno - několik pohledů na druhou světovou válku v nizozemské literatuře, In: *Plamen*, nr. 8, 1967, pp.109-114.

17. Johan Fabricius. In: *Světová literatura*, nr. 4, 1982 pp. 105.
18. Kam půjdou děti z radostných světů? In: *Světová literatura*, nr. 1, 1990, pp. 252-255.
19. Každý čtenář detektivem-zamyšlení na vztahy mezi texty. In: *Světová literatura*, nr. 2, 1988, pp. 243-246.
20. Každý rok je rokem knihy. In: *Světová literatura*, nr. 3, 1989, pp. 253-254.
21. Knížky k povídání. In: *Zlatý máj*, nr. 7, 1985, pp. 427-429.
22. Knížky na nádraží. In: *Zlatý máj*, nr. 2, 1983, pp. 108-110.
23. Kolik psacích stolů je třeba spisovateli? In: *Světová literatura*, nr. 4, 1987, pp.251-253.
24. Konec vše napraví - nevážné zamyšlení nad vážnými konci. In: *Světová literatura*, nr. 5, 1988, pp.237-239.
25. Král je nahatý - malé zamyšlení o císařových nových šatech v nizozemském divadělnictví. In: *Světová literatura*, nr. 1, 1987, pp. 244.
26. Kvadratura kruhu - několik poznámek o 'netypické' tematice soudobé nizozemské próze. In: *Světová literatura*, nr. 5, 1976, pp. 212-219.
27. De liefde tot zijn land is ieder aangeboren. In: *AUC Germanistica Pragensia IX*, pp. 59-64.
28. De literatuur in Tsjechoslowakije sedert 1950. In: *Vlaanderen*, pp. 237-242.
29. Literární almanachy v Nizozemí. In: *Světová literatura*, nr. 4, Praag 1956, pp.253-25.
30. Literatuur of lectuur? In: *AUC Germanistica Pragensia X*, pp. 55-60.
31. Moderní vlámská povídka. In: *Světová literatura*, nr. 2, 1972, pp. 10-13.
32. Multatuli en het vertalen. In: *Over Multatuli*, nr. 14, 1985, pp. 37-41.
33. Na prahu osmdesátých let. In: *Světová literatura*, nr. 3, 1980, pp. 241-243.
34. Návrat dospělých do literatury pro děti a mládež. In: *Zlatý máj*, nr. 10, Praag 1989, pp. 249-251.
35. Název? Ať táhne! Zamyšlení nad překládáním literárních titulů. In: *Světová literatura*, nr. 6, 1989, pp. 249-251.
36. Nederland is niet (alleen) Holland, over de gedichten van Jan Kooistra. In: *De essayhaas*, nr. 3, 1993, pp. 28-31.

37. Nederlandistiek buiten Nederland en België. In: *Neerlandica extra muros*, pp. 99-105.
38. Het Nederlands onderwijs in Tsjechoslowakije. In: *Ons Erfdeel*, nr. 1, 1964, pp. 4.
39. Nederlandse literatuur in het buitenland (studie). In: *De Gids*, nr. 6, 1990, pp. 484-489.
40. De Nederlandse Picaro op de drempel van het nieuwe Millennium. In: *AUC Germanistica Pragensia XIV*, 1997, pp. 97-100.
41. Nizozemí není jen Holandsko - o poezii Jana Kooistry. In: *Světová literatura*, nr. 6, 1990, pp. 242-244.
42. Nizozemská literatura. In: *Evropská literatura 1945-1956*, pp. 149.
43. O jednom aspektu moderní nizozemské literatury. In: *Světová literatura*, nr. 2, 1980, pp. 242-245.
44. O nizozemských knížkách pro děti. In: *Zlatý máj*, nr. 5, 1966, pp. 502-504.
45. O poezii a písničkách nizozemských dětí. In: *Zlatý máj*, nr. 3, 1982, pp. 168-170.
46. O opožděných románech předstižených událostmi. In: *Světová literatura*, nr. 2, 1991, pp. 162-165.
47. O životním ne a životním ano. In: *Světová literatura*, nr. 6, 1986, pp. 247-249.
48. Odešel předposlední vyprávěč? Zamyšlení nad potřebnost příběhu v nizozemské literatuře. In: *Světová literatura*, nr. 2, 1982, pp. 253-255.
49. Op leeftijd. Bevolkte eenzaamheid. In: *Op leeftijd*, nr. 2, 1969, pp. 68-69.
50. Pamět čtyřiceti a sedmdesáti let. In: *Světová literatura*, nr. 3, 1985, pp. 234-235.
51. Perikelen rond de Tsjechische Erik. In: *Godfried - periodiek van het Godfried Bomans Genootschap*, jg. 16, 1994, pp. 26-32.
52. Píšící žena - femina, feministka, člověk. In: *Světová literatura*, nr. 6, 1984, pp. 238-239.
53. Poválečná nizozemská literatura. In: *Čtenář*, nr. 1, 1969, pp. 370-372.
54. Praag - Brussel. Over en weer. In: *Ons Erfdeel*, nr. 2, 1985, pp. 305-307.

55. Praagse studenten maken vertalingen uit het Nederlands. In: *Ons Erfdeel*, nr. 1, 1978, pp. 141-144.
56. Prof. Kalda en het onderwijs van het Nederlands. In: *Ons Erfdeel*, nr.3, 1966, pp. 51.
57. Překlady pro použití delfíny. In: *Světová literatura*, nr. 4, 1981, pp. 245-248.
58. Příběhy pokleslé aktivity. In: *Impuls*, nr. 3, 1967, pp. 237-239.
59. Robinsonka z Antil. In: *Zlatý máj*, nr. 1, 1987, pp. 42-44.
60. Sexy-Sixties a jejich pozadí v nizozemské literatuře. In: *Plamen*, 1967, pp.144.
61. Sloupek podpírá literaturu. In: *Světová literatura*, nr. 6, 1983, pp. 202-204.
62. Spisovatelé nesmrtelností povinní. In: *Světová literatura*, nr. 5, 1985, pp.247-248.
63. Těžké loučení s rodiči. In: *Světová literatura*, nr. 4, 1980, pp. 241-243.
64. Truhlářka a muž v domácnosti. In: *Zlatý máj*, nr.6, 1978, pp. 409-412.
65. Už polobohy nejsou dospělí. In: *Světová literatura*, nr. 3, 1982, pp. 249-251.
66. Velká antologie poezie - neboli antologie velké poezie. In: *Světová literatura*, nr. 4, 1988, pp. 241-242.
67. Vertalen - het recht om te kiezen. In: *Colloquium Neerlandicum*, nr 11, 1991, pp.237-242.
68. Vijf vertalingen in het Tsjechisch. In: *Ons Erfdeel*, 1971, pp. 159-160.
69. „Vlámská lyrika“ in Tsjechoslowakije. In: *Ons Erfdeel*, nr. 4, 1967, pp. 17-19.
70. De weerloze leeftijd. In: *AUC Germanistica*, jg.7 VII, pp. 91-118.
71. Een woord vooraf-achteraf gezien. In: *AUC Germanistica Pragensia XII*, pp. 89-98.
72. Zalidněná samota. In: *Impuls*, nr. 3, 1966 pp. 228-229.
73. Ztracený ráj nizozemského obzoru. In: *Světová literatura*, nr. 4, 1963, pp. 230-231.

Voorwoord / naawoord

1. Antoon Coolen Nawoord bij roman: Hospoda u nesvárů (Antoon Coolen), Praag 1970, pp. 237-239.
2. Adriaan van der Veen: Pozorovatel skutečnosti. Nawoord bij roman Divoká oslava (A.v.d.Veen), Praag 1960, pp. 153-155.
3. Co neodnesl čas. Nawoord bij roman: Co dávno odnesl čas (L. Couperus), Praag 1974, pp. 219-221.
4. Domov v díle Theuna de Vriese. Nawoord bij roman: Pan mezi lidmi (Th. de Vries), Praag 1960, pp. 495-497.
5. H. Teirlinck a jeho místo v nizozemské literatuře. Voorwoord bij roman Autoportrét, Praag 1981, pp. 7-19.
6. Hubert Lampo a magický realismus. Voorwoord bij roman: Příklad Joachima Stillera (H.Lampo), Praag 1981, pp. 229-236.
7. Hudba v díle Theuna de Vriese, nawoord bij roman: Haydnova hlava (Theun de Vries), Praag 1990, pp. 325-329.
8. J.D.I. Sevycpat - majitel stánku hrůzy. Nawoord bij detectieverhalen: 3x Gregory a Yvonna (J. de Hartog), Praag 1968, pp. 433-435.
9. Jeli tudy komedianti. Nawoord bij roman: Vzpomínky staré paruky (J. Fabricius), Praag 1966, pp. 324-325.
10. Každý svého Mulische strůjcem. Nawoord bij roman: Procedura (Harry Mulisch), Praag 2001, pp. 239-248.
11. Kdo byl Paul van Ostaijen. Nawoord bij gedichtenbundel: Tanec gnómů (Paul van Ostaijen), Praag 1990, pp. 141-153.
12. Moře v holandské literatuře. Nawoord bij roman: Fregata Johanna Maria (A. van Schendel), Praag 1959, pp.143-145.
13. Multatuli. Nawoord bij roman Multatuli: Příběh malého Waltra Pieterse (E. Douwes Dekker), Praag 1963, pp.649-651.
14. O poutníku Janovi. Nawoord bij roman: Plout musí námořník (J.de Hartog), Praag 1973, pp. 350-351.

15. Spisovatel na hledačské pouti. Nawoord bij roman: Následující příběh (C. Nooteboom), Praag 1999, pp. 91-100.
16. Žít v úsměvu. Nawoord bij het boek: Žít v úsměvu (S.Garmers), Praag 1988, pp. 123-126.

Andere

1. 137 trefwoorden en de beginstudie in de publicatie *Slovník spisovatelů Dánska, Finska, Norska, Švédsko, Islandu, Nizozemí a Belgie*, Praag 1967.
2. 155 trefwoorden en de beginstudie in de publicatie *Slovník severovýchodních spisovatelů*, Praag 1998.
3. Alle trefwoorden over de Tsjechische literatuur in de encyclopedie *Winkler Prins*, 1966 – 1976.
4. Sommige trefwoorden over de Nederlandse en Vlaamse literatuur in het encyclopedische handboek *Encyklopédia literárnych děl*, Bratislava 1989.

De begeleider van de hieronder gemelde diplomascripties in het kader van nederlandistiek:¹⁴⁹

1985

- Hronová, Jitka. *Enšpígl*.
- Znamenaná, Jaroslava: *Tematické oblasti nizozemské literatury pro děti a mládež*.

---

¹⁴⁹ Diplomové práce – Nerderlandistika, Nordistika. [2007-12-22]. Te zien op WWW: <<http://german.ff.cuni.cz/index.php?id=93499&PHPSESSID=2ae8c3e455541d34884955fd6168cba0>>

De naam van de begeleiders van de scripties is te zoeken op WWW: <http://ckis.cuni.cz/F/8PKVE951V64D19JR61BQER2QHXPYT12TR4HQD4VXX6RXVT2JYA-35103?func=find-a-0&local_base=ppff>.

1990

- Loderová, Monika: *De Nieuwe Zakelijkheid en Constant van Wessem.*

1993

- Holeňová, Jiřina: *Zelfbeeld van een visueel gehandicapt kind literatuurstudie in relatiegebracht met een boek van Miep Diekmann „Gewoon een strantje“.*

1996

- Havlíková, Veronika: *Doorbreking van taboe's : Nederlandse maatschappij en literatuur in de jaren zestig.*
- Irmannová, Jana: *Opvattigen van de „vrouwenliteratuur“ in de literaire theorie en praktijk.*
- Pirožková, Šárka: *Nederlands verhalend proza door vrouwen geschreven.*

1998

- Vondřichová, Eva: *Analýza recepce a srovnání českých překladů děl Eduarda Douwese Dekkera.*

1999

- Kopáčková, Veronika: *De „jonge“ Nederlandse roman in de jaren negentig : Nix versus Arnon Grunberg.*
- Vítková, Věra. *Knihy o psaní v díle F. Springera.*

Lijst van de publicaties – Doc dr. Ellen Krol

Boeken

1. *De smaak der natie: opvattingen over huiselijkheid in de Noord-Nederlandse poëzie van 1800 tot 1840*. Hilversum 1997.
2. *Huiselijke poëzie*. Amsterdam 1999.
3. *De beetcollectie te Leiden: inventaris van papieren en drukken uit het bezit van Nicolas Beets (1814 – 1903) berustend in de Bibliotheek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde*. (samengesteld door André Bouwman met medewerking van Ellen Krol; ingeleid door Peter van Zonneveld). editie: Codices manuscripti / Bibliotheca, Leiden 2003.
4. *Een Wet-steen vande Ieught: verzamelde artikelen*. (auteur S.F. Witstein, bijeengebracht door Ton Harmsen en Ellen Krol)., Groningen 1980.
5. De gelukkige man. [2007-12-12],
<http://www.dbnl.org/tekst/krol001gelu01_01/krol001gelu01_01_0001.htm>.
6. Over den Meridiaan des huisselyken levens in Sara Burgerhart. [2007-12-12],
<http://www.dbnl.org/tekst/krol001over01_01/>

Redactie:

Praagse Perspectieven 1, Karelsuniversiteit Praag 2003.

Praagse Perspectieven 2, Karelsuniversiteit Praag 2004.

Praagse Perspectieven 3, Karelsuniversiteit Praag 2005.

Praagse Perspectieven 4, Karelsuniversiteit Praag 2006.

De begeleider van de hierna gemelde diplomascripties¹⁵⁰:

2004

- Kabelková, Magdalena: *Moergrobben : gezien tegen de achtergrond van het genre en van de overige schilderromans van Theun de Vries.*

2005

- Jeřábková, Ivana: *Imagologisch onderzoek van de verbeelde wereld in C.E. van Koetsvelds Schetsen uit de pastorij te Mastland: ernst en luim uit het leven van den Nederlandschen.*
- Rabová, Gabriela: *Frans Kelledonks roman Mystiek lichaam, gezien tegen de achtergrond van het postmodernisme.*
- Sedláčková, Lucie: *Erasmus Lof der Zotheid en A. Grunbergs De Mensheid zij geprezen in cultuurhistorisch perspectief.*
- Šimáková, Lucie: *Het beeld van het joodse kind in het vroege werk van Carry van Bruggen, 1907 tot 1914.*

2006

- Kubíčková, Martina: *Beeldvorming over Nederland in John Bowrings reisbrieven uit Holland, Friesland en Groningen.*

---

¹⁵⁰ Diplomové práce – Nerderlandistika, Nordistika. [2007-12-22]. Te zien op WWW: <<http://german.ff.cuni.cz/index.php?id=93499&PHPSESSID=2ae8c3e455541d34884955fd6168cba0>>

De naam van de begeleiders van de scripties is te zoeken op WWW: <http://ckis.cuni.cz/F/8PKVE951V64D19JR61BQER2QHXPYT12TR4HQD4VXX6RXVT2JYA-35103?func=find-a-0&local_base=pppff>.

Lijst van de publicaties - Prof. Dr. Jan Pekelder¹⁵¹

Boeken

1. *Toetsen en Teksten. Nederlands voor anderstaligen.* (met L. Beheydt). Groningen 1991.
2. *Conventies en functies. Aspecten van binominale woordgroepen in het hedendaagse Nederlands.* Bibliothèque des Cahiers de l'Institut de Linguistique de Louvain, nr. 71, Peeters, Louvain-la-Neuve 1993.
3. *Toetsen en Teksten. Nederlands voor anderstaligen.* (met M. Guns), Groningen 1993.
4. (red.) *Aufbaumaterial Niederländisch zum Thema Mann/Frau in der Gesellschaft.* Ismaning 1996.
5. *Décodage et interprétation. Ordres linguistique, iconique et pragmatique en néerlandais contemporain.* Bibliothèque des Cahiers de l'Institut de Linguistique de Louvain, nr. 110. Louvain-la-Neuve 2002.
6. (red.) *Neerlandistiek de grenzen voorbij.* (met Gelderblom, A.J., C. ter Haar, G. Janssens, M. Kristel) Münster 2004.
7. (red.) *Neerlandistiek in contrast.* (met Fenoulhet, J., A.J. Gelderblom, M. Kristel, J. Lalleman, L. Missine). Amsterdam 2007.
8. (red.) *Niederlandistik zwischen Wissenschaft und Praxisbezug.* (met K. Snoek) Akten des XI. Internationalen Germanistenkongresses, Paris 2005, Band 2, pp.105-206.

Artikelen

1. Over een keurig park en een labyrint. In: *Neerlandica Extra Muros*, nr. 53, 1989, pp.63-66.

---

¹⁵¹ Van mij bijgewerkte lijst gekregen van meneer Pekelder.

2. Le syntagme partitif en néerlandais: propriétés référentielles et coréférence partielle. In: *Etudes Germaniques* 45, nr. 4, 1990, pp. 371-388.
3. Op weg naar de 25000-ste kandidaat. De examens van het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal 1990 (met J.W. de Vries). In: *Publikatieblad Nederlandse Taalunie*, nr. 19, 1991, pp. 3-5.
4. De rationele cloze als schrijfvaardigheidstoets. In: *Moer. Tijdschrift voor het onderwijs in het Nederlands*, nr. 2, 1992, pp. 56-60.
5. Le néerlandais, langue commune. Dans: J.C. Herreras (red.), *Situations linguistiques dans les pays de la Communauté Européenne*, 1992, pp. 137-146. Valenciennes: Presses Universitaires (Les Valenciennes, nr. 14).
6. Nederlands voor iedereen. Visies op het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal. In: *Moer. Tijdschrift voor het onderwijs in het Nederlands*, nr. 2, 1992, pp. 50-51.
7. Een droom van een professor. In: L. Beheydt (red.), *Taal en leren. Een bundel artikelen aangeboden aan prof. dr. E. Nieuwborg*. nr. 68, Louvain-la-Neuve 1993, pp. 77-88.
8. De gatentekst als schrijfvaardigheidsoefening'. In: H. Beelen et U. Langner (red.), *Europa 1993 - Grenzenlose Gegensätze? Beiträge des Oldenburger Kolloquiums zum Niederländischunterricht in Deutschland*, Oldenburg 1994, pp. 165-176.
9. Tekstgebruik in het beginnersonderwijs aan volwassen leerders van het Nederlands als vreemde taal. In: G. Janssens e.a. (red.), *Leermiddelen voor het Nederlands als vreemde taal*, Liège 1995, pp. 159-172.
10. Woordvolgorde in het Nederlands en de bevrediging van communicatieve behoeftes. In: H. Brems et al. (red.), *Het Nederlands 200 jaar later*, Münster 1998, pp. 407-426.
11. *Van die*-verkenningen. Het contrast tussen de *van-die-N*- en de *de-ces-N*-constructie. In: *Leuvense bijdragen. Leuven contributions in linguistics and philology* 89, nr. 1-2, 2000, pp. 203-214.

12. L'hypothèse de la Stratification Lexicale. In: L. Beheydt *et al.* (red.), *Contrastief onderzoek Nederlands-Frans / Recherches contrastives néerlandais-français*, 108, 2001, pp. 183-194.
13. De *ANS en France*. Van regelgerichte naar itemgerichte grammatica's Nederlands?'. In: Ph. Hiligsmann & E. Leijnse (red.), *n/f. Huidige tendensen in het NVT-onderwijs en –onderzoek I*, 2002, pp. 67-76.
14. Contrastiviteit. In: Ph. Hilligsmann (red.), *Le néerlandais en France et en Belgique francophone: approches scientifiques et didactiques/Het Nederlands in Frankrijk en in Franstalig België wetenschappelijk en didactisch benaderd*. Lille, 2002, pp. 15-34.
15. Didactiek en woordvolgorde. De productie van polenstructuren. Een eerste verkenning'. (met Th. Puttemans) In: *N/F II*, 2003, pp. 79-90.
16. Contrastieve taalkunde, tussentaal en pedagogische grammatica. In: Gelderblom, A., C. ter Haar, G. Janssens, M. Kristel & J. Pekelder (red.), *Neerlandistiek de grenzen voorbij*. Nodus-Publikationen, Münster 2004, pp. 283-301.
17. Fonction = forme + valeur. Le cas des dépendances syntaxiques. In: *N/F IV*, 2004, pp. 89-99.
18. L'ordre sémantique en néerlandais contemporain: le cas de l'ordinal. In: P. Cotte *et al.* (red.), *Énoncer - l'ordre informatif dans les langues*. Collection Sémantiques. Paris: L'Harmattan, 2004.
19. Over de constructie van onze taalwereld. Van conceptualisering naar grammaticalisering'. In: Z. Hrnčirova *et al.* (red.), *Praagse perspectieven 3*, 2005, pp. 115-135.
20. La zone médiane: construction et taux d'occupation. Le syntagme verbal dans l'interlangue des apprenants francophones du néerlandais langue étrangère. (met Th. Puttemans) In: A. Włodarczyk & H. Włodarczyk (red.), *La Focalisation dans les langues*. Collection Sémantiques. Paris, 2006, pp. 157-171.
21. Wetenschappelijke vorming en professionalisering. In: Pekelder, J. & K. Snoek (red.), *Niederlandistik zwischen Wissenschaft und Praxisbezug*. Akten des XI. Internationalen Germanistenkongresses Paris 2005, Band 2, pp. 107-113.

Lijst van de publicaties – Prof. PhDr. Josef Polišíenský, DrSc.¹⁵²

1. *Politika nizozemské buržoazie a české povstání 1618—20*. In: Sborník historický II, Praag 1954, pp. 113—139.
2. *Nové práce z nizozemských dějin*. In: ČsČH, jg. 3, Praag 1955, pp. 534—535.
3. *Rembrandt a nizozemská společnost 18. století*. In: Dějepis ve škole, jg. 3, Praag 1956, pp. 437—442.
4. *Studium historie ve V. Británii, Nizozemí a ve Francii* (met s Fr. Šmahel). In: Dějepis ve škole, jg. 4, Praag 1957, pp. 111—115.
5. *Nizozemská politika a Bílá hora*. Praag 1958.
6. *Prameny ke komeniologickému studiu v městském archivu v Amsterdamu*. In: Archiv pro bádání o životě a díle J. A. Komenského, jg. 18, nr. 1, 1959, pp. 114—116.
7. *Prameny ke komeniologickému studiu v městském archivu v Amsterdamu*. In: Acta Comeniana, jg. 19, Praag 1960.
8. *Komenský v Amsterdamu*. In: Acta Comeniana, jg. 20, Praag 1961, pp. 83—103.
9. *Úvod do studia dějin a kultury Nizozemí* (met O. Krijtová), Praha 1963.
10. *Komenský v Amsterdamě, rok 1663*. In: LD, Praag 1963, 5. VI, pp. 2.
11. *Karel V.* In: DaS, jg. 7, nr. 8, Praag 1965, pp. 4—8.
12. *Vilém III., místodržící a král*. In: DaS, jg. 7, nr. 10, Praag 1965, pp. 14—18.
13. *Praha a Amsterdam 17. a 18. století. (Demografické změny a hospodářský vývoj dvou měst)*“ (met S. Hart). In: ČsČH, jg. 15, Praag 1967, pp. 827—846.
14. *Comenius, the Angel of Peace and the Netherlands in 1667*. In: Acta Comeniana, jg. 25, nr. 1, Praag 1969, pp. 59—66.
15. *Komenský v Amsterdamu*. (met Niccolette Mout). Praag 1970.

---

¹⁵² Selectie van de boeken geschreven door Polišíenský met het thema die Nederland betreft. Het hele overzicht van zijn werken (gedaan door J. Urbanová) op de WWW van DaS [2007-11-15]: <<http://dejiny.nln.cz/Bibl/Polisensky.html>>

16. *Komenský — knihtiskař v Nizozemí*. In: Z Kralické tvrže 4. Kralice nad Oslavou 1970, pp. 19—23.
17. *Exkurs (J. A. Komenského první a poslední domov — Morava-Amsterdam)* (met Z. Vorlová). In: Uherský Brod, Brno 1971, pp. 343—359.
18. *Kde bydlel J. A. Komenský v Amsterdamu*. In: LD 1973, 2. XI., Neděle s LD, nr. 44, pp. 10.
19. *Archivy v Nizozemí*. In: Archivní časopis, jg. 25, Praag 1975, pp. 75—81.
20. *Velký géz a Nizozemská revoluce očima historika* (nawoord), in: Fabricius, Johan: *Velký géz*. Praag 1978, pp. 469—476.
21. *Nizozemský kníže míru*. In: LD 1986, 26. IV., pp. 5.
22. *Práce k dějinám nizozemské kultury v 16.—17. století*. In: *Studia Comeniana et historica* jg. 17, nr. 33, Uherský Brod 1987, pp. 127—128.
23. *Tragic Triangle. The Netherlands, Spain and Bohemia 1617—1621*, Praag 1991.

Lijst van de publicaties – Mgr. Lucie Sedláčková¹⁵³

1. Globalisatie in het hedendaags Nederlands proza. In: M. Škrlantová en W. Engelbrecht (red.), *Neerlandistiek in Tsjecho-Slowaakse context. Opus 3. Handelingen doctorandicolloquium*. S.N.U.C.B. AnnaPress, Bratislava 2006.
2. Kosmopolitisme in hedendaags Nederlands proza. Representaties van de concepten van het kosmopolitisme in *Phileine zegt sorry* van R. Giphart en *De asielzoeker* van A. Grunberg. In: *Praagse Perspectieven 5*. In druk.
3. De koran en het monopolyspel: Arnon Grunbergs *Tirza* als een beeld van de tijdgeest. In: *Acta Universitatis Carolinae. Germanistica Pragensia*. In druk.

---

¹⁵³ Volgens de lijst gestuurd door mevrouw Sedláčková aan mij.

Lijst van de publicaties - Prof. PhDr. Bohumil Trnka¹⁵⁴

Leerboeken

1. *Učebnice holandštiny se slovníkem* (met L.J. Guittard), Praag 1939.
2. *Učebnice holandštiny* (met O. Krijtová). Praag 1962.
3. *Učebnice nizozemštiny* (met O. Krijtová). Praag 1968.

Artikelen

1. Fonologický vývoj ie. explosiv v starých jazycích germánských. In: *Časopis pro moderní filologii*, jg. 21, Praag 1935, pp. 44-52.
2. Fonologický vývoj germánského vokalismu. In: *Časopis pro moderní filologii*, jg. 22, Praag 1936, pp. 155-159.
3. Poznámky ke germánské expresivní geminaci. In: *Časopis pro moderní filologii*, jg. 26, Praag 1940, pp. 85-92.

---

¹⁵⁴ Er zijn alleen de publicaties met betrekking tot neerlandistiek gemeld.